

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

จังหวัดนครราชสีมา

นางเพ็ญโฉม ฉันทโพธิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**The Construction of a Reading Enhancement Book Entitled
“Folk Tales of Khorat” for Prathom Suksa III Students
in Nakhon Ratchasima Province**

Mrs. Penchom Janplong

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

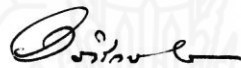
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณี ยะหะกร)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพล จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ รหัสนักศึกษา 2542103672

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุษะมาน **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา และ (2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

ผู้ศึกษาสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนตรวจสอบคุณภาพหนังสือที่สร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบคือ แบบประเมินคุณภาพของหนังสือ การวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง และให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน อ่านหนังสือดังกล่าวและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนใช้ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษามีดังนี้ (1) หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” ที่สร้างขึ้นมี 10 เรื่อง แต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมในด้านต่างๆ มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเล่มและ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านรูปเล่ม ด้านการจัดภาพ ด้านการดำเนินเรื่อง ด้านเนื้อหา และด้านภาษามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66 - 1.00 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม ผลการตรวจสอบคุณภาพตามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยนักเรียนด้านเนื้อเรื่อง ด้านสำนวนภาษา ด้านภาพประกอบ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวม 2.69 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก จึงสรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน นิทานพื้นบ้านโคราช ประถมศึกษา

Independent Study title: The Construction of a Reading Enhancement Book Entitled “Folk Tales of Khorat” for Prathom Suksa III Students in Nakhon Ratchasima Province

Author: Mrs. Penchom Janplong; **ID:** 2542103672;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Apirak Anaman; **Academic year:** 2013

Abstract

The objectives of this study were (1) to construct a reading enhancement book entitled “Folk Tales of Khorat” for Prathom Suksa III students in Nakhon Ratchasima province; and (2) to verify quality of the constructed reading enhancement book.

The author constructed a reading enhancement book entitled “Folk Tales of Khorat” then asked three experts to verify its quality. The instrument employed for quality verification was a quality assessment form. Data on quality verification were analyzed with the index of concordance (IOC). After that, 10 Prathom Suksa III students were asked to read the book and answer a 3-scale rating questionnaire asking their opinions toward the book. Data on the students’ opinions were analyzed using the rating mean.

Findings of the study were as follows: (1) the constructed reading enhancement book comprised 10 stories; each story was a folk tale of Khorat with contents that included the teaching on moral issues, with color illustrations, and with the end-of-story questions; and (2) results of quality verification by experts showed that the IOCs of the reading enhancement book’s aspects of the book appearance, the illustration arrangement, the flow of the stories, the contents, and the language usage ranged from 0.66 – 1.00 which was considered to be appropriate; and the students’ overall rating mean on aspects of the book including the contents, the verbal style, the illustration, the structure arrangement and appearance, and the value and usefulness was 2.69 which indicated that the book’s quality was highly appropriate; therefore, it could be concluded that the constructed reading enhancement book had quality at the highly appropriate level.

Keywords: Reading enhancement book, Folk Tales of Khorat, Prathom Suksa III

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ท่านอาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน ที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการศึกษาค้นคว้าทำให้เกิดความสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ พร้อมด้วยท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร กรรมการสอบผู้ศึกษาค้นคว้ารัฐศึกษาซึ่งในความกรุณาจึงขอขอบพระคุณอย่างสูง

การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือได้รับความกรุณาจากท่าน ดร. วรเดช มีแสงรุทรกุล อาจารย์ พิษญาวิ ทองกลาง และอาจารย์ จิรัฎฐพร ไทยงเหลือม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไข เสนอแนะการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านและ คุณชัชชนก เสมาเพชร ที่กรุณาวาดภาพประกอบ ทำให้ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนชุมชนบ้านวัด อำเภอกง จังหวัด นครราชสีมา ที่ให้การสนับสนุนนักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็น จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคุณแม่ลำอาน ศรีเจริญ คุณสมเกียรติ จั่นโพธิ์ ซึ่งเป็นกำลังใจ อย่างดีเยี่ยมในการสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตน พัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าสืบไป

เพ็ญโฉม จั่นโพธิ์

พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน	27
สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ	29
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้าน โคราช” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	31
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการศึกษา	111
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	116
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	121
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	122
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ	124
ค แบบประเมินคุณภาพของหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	129
ง ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	133
จ แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน	137
ฉ ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยนักเรียน	140
ประวัติผู้ศึกษา	145

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็น มวลประสบการณ์ และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสิ่งสำคัญนี้แล้วมนุษย์ คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ สำหรับทักษะทางภาษาที่มนุษย์ชาติใช้ในการติดต่อสื่อสารกันก็คือ ภาษาศิลป์ หรือศิลปะทางภาษา อันได้แก่ การฟัง การดู การพูด การอ่าน และการเขียน มนุษย์อาศัยทักษะทั้ง 5 นี้สร้างเสริมสติปัญญาและความรู้สึกรู้สีกคิด พัฒนาอาชีพ และพัฒนา บุคลิกภาพ และอื่น ๆ อีกมากมายให้กับตนเองและสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ภาษาจึงมีบทบาท และความสำคัญสำหรับบุคคลทุกคนของชาติ ภาษาไทยนอกจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้ว ยังเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นภาษาประจำชาติ เป็นความมั่นคงของชาติ เป็นสมบัติทาง วัฒนธรรมอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่าชาติไทยเราเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่และมี วัฒนธรรมมาแต่ครั้ง โบราณกาล เป็นเครื่องผูกพันคนไทยให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้อย่างแน่น แฝม ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมายที่คนไทยทุกคนต้องใช้ตลอดชีวิต คนไทย ทุกคนจึงมีหน้าที่ต้องเรียนรู้ภาษาไทย และใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ 2549 : 7)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พ.ศ.2545) มีสาระสำคัญที่เน้นการสอน ภาษาในฐานะเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการอ่าน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรู้จักใช้เครื่องมือรับรู้ ข่าวสารและวิทยาการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับ ประยุกต์ใช้แก้ปัญหาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างบุคลิกภาพ พัฒนาคุณภาพชีวิต สังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ดังที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551: 12) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับการอ่านคือสาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

การที่จะเรียนวิชาภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน การอ่านมีประโยชน์อย่างมากและจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ การอ่านควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น เช่น การฟัง การพูด และการเขียน เพื่อช่วยให้ผู้อ่านใช้ภาษาของตนสื่อความหมายได้ดี มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป ในปัจจุบันเป็นยุคของ “ข่าวสาร” การอ่านจึงมีความสำคัญมากในชีวิตประจำวันของทุกคน ข้อมูลหรือความรู้ความเจริญในแทบทุกด้านได้รับการเผยแพร่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์มากมาย บุคคลในวงการต่าง ๆ จึงควรมีความรู้และความสามารถในการอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้อันนำไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีตลอดจนพัฒนาประเทศชาติในที่สุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2527: 5-6) วรรณิ โสมประยูร (2537: 120) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่าสมัยที่ผ่านมา เพราะขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้ามากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญในธุรกิจการงานมากขึ้น จนสภาพของสังคมกลายเป็นสังคมข่าวสาร (Information Society) ไปแล้ว เนื้อหาสาระวิชาการรวมทั้งข้อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้องแม้จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารแต่ก็ไม่สามารถใช้ทดแทนการอ่านได้ ตรงกันข้ามกับคนในยุคนี้กลับต้องอ่านเพิ่มขึ้นเสียอีก ฉะนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะการอ่าน กล่าวคือต้องอ่านอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อแสวงหาความรู้ทั้งหลาย จนสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการรวมทั้งข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ทัน แต่ในสภาพที่เป็นจริง การสอนภาษาไทยในปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่มาก ซึ่งมีสาเหตุมาจาก การขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู เช่น ขาดความถนัด ขาดประสบการณ์ มีเวลาเตรียมการสอนน้อย ไม่เข้าใจเนื้อหาและกระบวนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับ ตัวเด็ก ได้แก่ ปัญหาจากภาษาถิ่น การอ่านซ้ำมากอ่านซ้ำ อ่านไม่ออก โดยมากมักได้แก่นักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 ที่ยังจำเกณฑ์ในการสะกดคำต่างๆ ไม่ได้ เช่น อ่านคำที่ใช้อักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ และคำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ได้ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จินตนา ไบกาชุยิ (2534 : 45) ที่ว่าเด็กอ่านไม่คล่อง ไม่กล้าอ่านออกเสียงดัง อ่านไม่ได้ อ่านไม่ถูกรอคตอน และทำให้เขียนไม่ถูกต้องอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านในจังหวัดของตนขึ้นเพื่อนำมาใช้ในโรงเรียน เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมี

นิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น การอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสมโดยใช้เรื่องราวของสิ่งใกล้ตัวในท้องถิ่นมาสร้างเป็นองค์ความรู้ จะสามารถสะท้อนภาพของท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน ดังที่จินตนา ไบกาซูยี (2537: 159) กล่าวไว้ว่า “สภาพท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่นก็ควรนำมาเป็นหัวข้อในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งสามารถวัดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่น เช่น อาชีพที่สำคัญ สถานที่สำคัญ บุคคลที่สำคัญของท้องถิ่นเป็นต้น” การเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นตน เป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกจิตสำนึกและมีนิสัยรักการอ่าน สามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นการเปิดโลกทัศน์ของครูและผู้เรียนให้กว้างไกลยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจึงนับว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก

สำหรับหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเรื่องราวเล่าสืบต่อกันมา โดยมุ่งให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินนิทานบางเรื่องยังให้คติเตือนใจเป็นการสั่งสอนไปด้วย การเล่านิทานจะมีอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ เรียกว่า นิทานพื้นบ้านโคราช

การเล่านิทานพื้นบ้านโคราชในสมัยก่อน ผู้เล่าได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย และผู้ใหญ่ในบ้าน ผู้ฟังก็คือลูกหลานในหมู่บ้านนั่นเอง จึงมักจะนั่งล้อมวงกันเล่านิทานในเวลาเย็นหลังจากเลิกการทำงานในไร่นาแล้ว ทำให้บรรยากาศของความรักความผูกพันระหว่างผู้อาวุโสและผู้อ่อนเยาว์ในครอบครัวและหมู่บ้านเป็นไปอย่างอบอุ่นและแน่นแฟ้นยิ่ง

นิทานพื้นบ้านโคราช แบ่งตามลักษณะเนื้อหาและรูปแบบของนิทาน เป็น 8 ประเภท ดังนี้ นิทานศาสนา นิทานประจำถิ่น นิทานคติ นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย นิทานอธิบายเหตุ นิทานชีวิต นิทานเกี่ยวกับสัตว์ นิทานมุขตลก (ของดีโคราช เล่มที่ 2 : 79) ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้เรียบเรียงมาเสนอ 10 เรื่อง ได้แก่ นางสิบสอง เต่าเหาะ หัวล้านเกินครู โลกมากลากหาย ท้าวกำพริ้ว เจ้าเมืองใจอารี สามเกลอ ท้าวปาจิต-นางอรพิม เจ็ดคะนง และ สุกมิตร์-เกศินี

จากประสบการณ์ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนภาษาไทยในโรงเรียนพบว่า หนังสือเรียนภาษาไทยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้เรียนในระดับประถมศึกษาชั้นไม่เพียงพอต่อการเพิ่มความรู้และสร้างนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน เนื้อหาบางเรื่องไกลตัวเกินไปไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตชุมชนและท้องถิ่นของนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความสนใจไม่เกิดมโนทัศน์ในเรื่องที่เรียนขณะนั้น ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เล็งเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น คือ หนังสือเรียนมีเนื้อหาไกลตัวและไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง จึงได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีเนื้อหาใกล้เคียง

กับสภาพชีวิตจริง ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสนุกสนาน พร้อมทั้งเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้าน โคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- 2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้าน โคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดี ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์วิทยากรในท้องถิ่นและจากศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา หนังสือ ของดี โคราช เล่ม 2 บันทึกจากโคราช ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิธร รัชฎ์ลักษณานันท์และคณะได้รวบรวมไว้ (ของดีโคราช 2537: 1-79)เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านของโคราช ลักษณะของเนื้อหาเป็นการ สอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบและมีคำถามท้ายเล่ม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนบ้านวัด จำนวน 10 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง 3 คน กลุ่มปานกลาง 4 คน กลุ่มอ่อน 3 คน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นในรูปแบบนิทานประกอบภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

4.2 นิทานพื้นบ้านโคราช หมายถึง นิทานที่เป็นเรื่องราวเล่าสืบต่อกันมาในจังหวัดนครราชสีมา (โคราช) โดยมุ่งให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งผู้ศึกษาได้เรียบเรียงมี 10

เรื่อง ดังนี้ นางสิบสอง เต่าเหาะ หัวล้านเกินครู โลกมากลากหาย ท้าวกำพริ้ว เจ้าเมืองใจอารี สามเกลอ ท้าวปาจิต-นางอรพิม เจ็ดคะนง และ สุกมิตร-เกศินี

4.3 คุณภาพของหนังสือ หมายถึง คุณค่าของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง“นิทานพื้นบ้านโคราช” ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านและสอบถามความคิดเห็นนักเรียน 10 คน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้หนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ

5.2 นักเรียนได้ฝึกฝน และปลูกฝังทักษะด้านการอ่านที่มีประโยชน์ต่อตนเอง

5.3 เป็นแนวทางสำหรับครู ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน

6. บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อดังต่อไปนี้

6.1 การอ่าน

6.1.1 ความหมายของการอ่าน

สมพร มั่นตะสูตร (2534: 8) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็นการรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือหนังสือ โดยผู้อ่านรับรู้ว่าผู้เขียนได้ส่งสารแสดงความคิดเห็นอย่างไร มีความหมายว่าอะไร เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง ลำดับขั้นของการอ่านจะเริ่มตั้งแต่การทำความเข้าใจในถ้อยคำแต่ละคำ กลุ่มคำแต่ละกลุ่ม และเรื่องราวที่เรียงรายต่อเนื่องกัน อยู่ในย่อหน้าหนึ่งหรือในตอนหนึ่ง หรือในเรื่องหนึ่ง ซึ่งต้องทำความเข้าใจไปที่ละตอนเป็นลำดับ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542: 917) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ : สังเกตหรือพิจารณา ดูเพื่อให้เข้าใจ : คิด นับ(ไทยเดิม)

สนธิ สัตโยภาส (2545: 92) ให้ความหมายของการอ่าน หมายถึง การมองคูตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรมาเป็นความคิด จากนั้นจึงนำความรู้ ความคิดหรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 2) ให้ความหมายของการอ่าน ลักษณะของกระบวนการเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549: 29) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าเป็นรูปแบบของการสื่อความหมาย แลกเปลี่ยนความคิดและข่าวสาร ความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน นั่นคือผู้เขียนเขียนอย่างสนุกสนานไว้ให้ เพื่อจัดบรรยากาศที่ดีในการเรียน เพื่อนักเรียนสามารถอ่านบทเรียนได้เร็วและอ่านสนุกก็จะเกิดความรู้สึกที่ว่าตนประสบความสำเร็จในการอ่าน มีความสามารถในการอ่าน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารความคิดจากผู้เขียนสู่ผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

6.1.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านหนังสือของแต่ละคนนั้น มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้หลายท่าน ดังนี้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531: 86) ได้สรุปการอ่านโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อบันเทิง ได้แก่ นิทาน นิยาย
2. อ่านเพื่อรู้วิธีการ(เพื่อทำเป็น) ได้แก่ ตำราอาหาร ฆลากยา คู่มือการใช้สิ่งต่าง ๆ

3. อ่านเพื่อค้นคว้า ได้แก่ เรื่องราวสารคดีทั่วไป

จวีวรรณ คุณาพินันท์ (2542: 23-25) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้อยากเห็น และรู้ข่าวสารต่าง ๆ (Information) อันเป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์
2. อ่านเพื่อแก้ปัญหา
3. อ่านเพื่อความรู้และเพื่อการศึกษา
4. อ่านเพื่อค้นคว้าและวิจัย (Research)

5. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
6. อ่านเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นโรคต่าง ๆ ควรจะรักษาตัวอย่างไร
7. อ่านเพื่อปรับปรุงงานอาชีพ
8. อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน

โดยไม่ต้องไปดูภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ ฯลฯ

9. อ่านเพื่อแก้เหงา หรืออ่านเพื่อฆ่าเวลา
10. อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จินตนา ไบคาซูยี (2536: 20-24) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ และทรงสนะที่กว้างขวาง ครูควรจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านและศึกษาค้นคว้ามากขึ้น การที่จะรับฟัง
 อาจารย์สอน แต่ในชั้นเรียนหรือเฉพาะหนังสือเรียนนั้น ย่อมขาดโอกาสที่จะเพิ่มพูนความรู้ที่มีอยู่
 มากมาย เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร วารสารต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดทรงสนะที่
 กว้างขวางและคลุ่มลึกต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก

2. การอ่านเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง ในการปฏิบัติงานนั้นวิชาความรู้ที่
 เรียนมาจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้บางส่วนเท่านั้น ความรู้ นอกเหนือจากนี้จำเป็นต้องศึกษา
 และค้นคว้าอ่านเพิ่มเติมจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อให้ทันกับวิทยาการที่รุดหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

3. การอ่านเพื่อพัฒนาสมองและสติปัญญา การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหา
 ประเทืองสติปัญญา ช่วยทำให้สมองต้องคิด สมองจึงมีการพัฒนาในด้านสติปัญญาอยู่ตลอดเวลา
 การอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ทำให้คนฉลาด ไม่ตกเป็นเครื่องมือหรือเหยื่อของคนได้ง่าย

4. การอ่านเพื่อความบันเทิงหรือการพักผ่อน หนังสือประเภทบันเทิงคดี
 มีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้พักผ่อน เกิดความเพลิดเพลินและรู้สึกบันเทิงรื่นรมย์ในจิตใจ

ผจงวาด พูลแก้ว (2547: 80) ได้กำหนดว่า ในการอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่าน
 จะต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการอ่านแต่ละครั้ง จุดมุ่งหมายย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความ
 ต้องการของผู้อ่านว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยทั่วไป แบ่งออกได้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่
 ต้องการศึกษาค้นคว้าโดยละเอียดหรือโดยย่อก็ได้ การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้นี้ มักใช้ในการ
 อ่านตำราวิชาการต่างๆ หรืออ่านงานเขียนเฉพาะเรื่องที่ต้องการศึกษาเข้าใจ

2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ผู้อ่านมุ่งที่ความผ่อนคลายอารมณ์
 ความเพลิดเพลินที่เกิดจากการอ่าน อันได้แก่การอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือสาร
 คดีที่มีเนื้อหามุ่งความเพลิดเพลิน เช่น สารคดีท่องเที่ยว วรรณคดี และวารสาร นิตยสารที่

ประกอบด้วยเรื่องราวในแนวสาระบันเทิงต่าง ๆ การอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายนี้เป็นการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จุดมุ่งหมายของการอ่านมีบทบาทสำคัญสำหรับใช้กำหนดแนวทางในการสอนอ่าน ที่เลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลา โอกาสความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

6.1.3 ประเภทของการอ่าน

ลาวัณย์ สังขพันธ์ และคณะ (2549: 18-21) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การจำแนกประเภทตามลักษณะการอ่าน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1 การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านโดยวิธีการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำหรือเสียงแล้วถ่ายทอดเสียงออกมาเป็นความคิด

1.2 การอ่านในใจ คือ การอ่านที่ถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นความคิด โดยตรงการอ่านในใจเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญ ผสมผสานกับการหมั่นฝึกฝนตนเองเพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในการอ่าน ทักษะที่สำคัญในการอ่านในใจ ได้แก่ ทักษะการอ่านได้เร็วและทักษะการเข้าใจความหมาย ทักษะในการอ่านเร็ว เป็นเรื่องของกลไกการอ่านหรือการเคลื่อนไหวของสายตา ทักษะการเข้าใจความหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะหากมีระดับความเร็วในการอ่านดีแต่ไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของสิ่งที่อ่านได้ การอ่านก็จะไม่ประสบความสำเร็จ การที่ผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้จะต้องมีพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

ก. ความรู้พื้นฐานเรื่องคำและไวยากรณ์ ได้แก่ การรู้จักความหมายของคำศัพท์ หน้าที่ของคำและประโยค

ข. การรู้จักย่อหน้าหรือปริบท (Paragraph) ผู้อ่านมีความจำเป็นต้องรู้ความสำคัญของการย่อหน้า เพราะในแต่ละย่อหน้าจะมีใจความสำคัญ (Main Idea) หนึ่งย่อหน้าจะแสดงประโยคใจความสำคัญไว้หนึ่งประโยค เรียกว่า ประโยคหลัก (Topic Sentence) จากนั้นจะใช้ประโยคผลความ (Supporting Sentence) เป็นประโยคเสริมเพื่ออธิบายหรือขยายความตามปกติใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าส่วนมากจะปรากฏที่ต้นหรือตอนท้ายของย่อหน้า หรืออาจปรากฏที่ตอนกลางของย่อหน้าก็ได้ หนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญเพียงหนึ่งใจความเท่านั้น

ค. ภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้อ่านที่มีประสบการณ์ได้พบเห็นหรือได้คุ้นเคยกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น ๆ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. การจำแนกประเภทตามวิธีการอ่าน แบ่งได้ 5 ประเภท คือ

2.1 การอ่านอย่างคร่าว ๆ เป็นวิธีการอ่านที่ใช้เมื่อต้องการสำรวจว่าจะอ่านหนังสือนั้นต่อไปโดยละเอียดหรือไม่ การอ่านอย่างคร่าว ๆ จะอ่านเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญคำนำ หรือเป็นการอ่านเพียงบางตอนเพื่อดูจำนวน การอ่านเพื่อสังเกตเนื้อหา หรือการอ่านเพื่อดูครรรชนี ค้นหาหัวข้อที่ต้องการว่ามีหรือไม่

2.2 การอ่านแบบตรวจตรา เป็นวิธีการอ่านละเอียดในข้อความที่ต้องการรู้เป็นการอ่านเพื่อเก็บข้อมูล คือ การอ่านหนังสือในหัวข้อเรื่องเดียวกันจากหนังสือหลาย ๆ เล่มเพื่อเปรียบเทียบและคัดเลือกก่อนจะสรุปผลนำส่วนที่ตนเองต้องการมาใช้ นิยมใช้กันมากในการอ่านเพื่อการทำรายงาน การทำวิจัย การค้นคว้าหรือการทำวิทยานิพนธ์

2.3 การอ่านแบบศึกษาค้นคว้า เป็นการอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย เพื่อให้รู้เนื้อหาอย่างลึกซึ้งทุกขั้นตอนและเก็บแนวคิดเพื่อสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาทั้งหมด

2.4 การอ่านเชิงวิเคราะห์หรือการอ่านตีความ เป็นวิธีการอ่านที่ต่อเนื่องจากวิธีการอ่านแบบศึกษาค้นคว้า คือการอ่านอย่างละเอียดให้ได้ใจความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะส่วนประกอบออกให้ได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไร

2.5 การอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณ คือ การอ่านโดยสอดแทรกการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อ่านไปด้วย โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้พื้นฐานมาก และต้องอาศัยเทคนิคการอ่านทุกวิธีอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจึงเกิดการสรุปประมวลเป็นความคิดรวบยอด สามารถวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและถูกต้อง

วรรณี โสมประยูร (2542 : 127) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่

- 1) การอ่านร้อยแก้ว
- 2) การอ่านร้อยกรอง
- 3) การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่

- 1) การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้
- 2) การอ่านแบบจับใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- 3) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกขั้นตอน
- 4) การอ่านเพื่อหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ

- 5) การอ่านแบบวิเคราะห์ห้วงการเพื่อหาเหตุผล
- 6) การอ่านแบบไต่ร่องโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี
ข้อเสียสำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ
- 7) การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ

6.1.4 แนวทางการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา

วรรณี โสมประยูร (2542: 129) ได้กำหนดทักษะเบื้องต้นในการสอนอ่านในระดับชั้นประถมศึกษาว่ามี 6 ทักษะ แต่ทักษะที่ต้องการเน้นมีเพียง 4 ทักษะ คือ

- 1) ทักษะในการเข้าใจคำพูด หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจคำและความหมายของคำ
- 2) ทักษะในการเข้าใจความหมายของภาษา รวมทั้งความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำได้ด้วย
- 3) ทักษะในการเข้าใจความหมายแฝงของอนุเจต การจับใจความ การประมวลสรุป การทำนายผล การเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน การตรวจสอบแนวคิด
- 4) ทักษะในการอ่านเพื่อความซาบซึ้ง รวมถึงการเข้าใจในอารมณ์ของผู้เขียนความมุ่งหมายตลอดถึงลักษณะของเรื่อง

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 2) ได้สรุปวิธีการสอนอ่านที่ครูควรฝึกให้นักเรียนดังนี้

- 1) การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญเพราะเมื่อผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน โดยสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านมากขึ้น ก็จะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จทุกสาขาวิชา รวมทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้จะเข้าใจความหมายของคำและเข้าใจในเรื่องที่อ่านแล้ว การเข้าใจสำนวน โวหาร ทั้งการพรรณนา การบรรยาย การเปรียบเทียบต่าง ๆ จะช่วยให้มีความลึกซึ้งในการอ่านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการทะนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมทางภาษาที่งดงามไปสู่อนุชนรุ่นหลังสืบไป การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจในถ้อยคำสำนวน โวหาร

(1) ถ้อยคำ อาจเป็นคำโดด ๆ หรือเป็นถ้อยคำสองคำสามคำในลักษณะที่เป็นคำศัพท์ยาก หรือคำศัพท์เฉพาะวงการต่าง ๆ ถ้อยคำเหล่านี้ต้องอาศัยการตีความหรือต้องอาศัยการดูจากข้อความแวดล้อมคำนั้น ๆ (บริบท) ก็จะทำให้เข้าใจความหมายมากขึ้น

(2) สำนวน เป็นถ้อยคำกะทัดรัด สละสลวย มีความหมายลึกซึ้งกินใจ และมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบ สำนวนรวมไปถึงสุภาษิต คำพังเพย คำขวัญและคำคม

(3) โวหาร หมายถึง ชั้นเชิงสำนวนแต่งหนังสือหรือสำนวนที่เล่นเป็น
สำบัดสำนวน โวหารอาจแบ่งเป็นพรรณนา การบรรยาย การเปรียบเทียบ

2) การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญหรือ
เก็บสาระสำคัญของเรื่อง จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจและแยกแยะให้ได้ว่าข้อความใด ประโยค
ใดเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง และส่วนใดเป็นส่วนปลีกย่อย การอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญเป็น
การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) อ่านเร็ว เป็นการอ่านคร่าว ๆ อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้พอเข้าใจ
เรื่อง

(2) อ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทบทวนอีกครั้ง ตั้งคำถามจากเรื่อง
ว่า

(3) ตอบคำถาม โดยนำคำตอบมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของ
นักเรียนการตอบคำถามอาจตอบด้วยวาจาหรือเขียนก็ได้ ซึ่งถ้าหากนักเรียนตอบคำถามได้ทุกข้อ
ก็สามารถจับใจความได้ทั้งหมด

สรุปว่า การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง ซึ่งการรู้
หลักการอ่านที่ดีจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดี ทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น นำ
ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาศักยภาพการอ่าน การดำรงชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างชีวิตตนเองให้
สมบูรณ์ขึ้น

6.2 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

6.2.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2522: 1) กล่าวว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง
หนังสือที่ส่งเสริมให้มีทักษะในการอ่านภาษาไทย และมีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการ
อ่านจะมีเนื้อหาส่งเสริมความสงบเรียบร้อย และมีศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติอันเป็น
ประโยชน์ตามวัยของผู้เรียน

จินตนา ไบกาชุย (2542: 7) ได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
ไว้ว่า เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมการอ่าน เกิดทักษะในการ
อ่านและนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัด
ต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์

ถวัลย์ มาศจรัส และพรพุด เจนสุวรรณ (2547: 4) ได้กล่าวไว้ว่าหนังสือ
ส่งเสริม การอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิด

ทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสารประโยชน์ รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 8) ได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั่นเอง รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเป็นนิทาน นวนิยาย สารคดี เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ จะเขียนในรูปของร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้แต่เนื้อหาต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

จากความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระที่นอกเหนือไปจากหนังสือเรียน มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้ผู้อ่าน มีเนื้อหาสาระไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงามของสังคม

6.2.2 ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จินตนา ไบกาซูยี (2537: 27 – 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

- 1) ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก
- 2) ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 3) ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
- 4) ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก
- 5) ช่วยให้เด็กรู้จักหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง เกิดนิสัยรักการอ่าน และนิสัยรักการอ่านดำรงอยู่ตลอดไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
- 6) ช่วยทดแทนความรู้สึกละแวกที่เด็กขาดหายไป
- 7) ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็กมากเพราะเป็นการส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน ฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาการใช้ภาษาของเด็ก ฝึกให้เด็กเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจและยังเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

6.2.3 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 11-14) ได้กำหนดรายละเอียดของการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1) แนวคิดของเรื่อง

ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องสั้น หรือนวนิยาย แนวคิดของเรื่องเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึงก่อนเสมอ เพราะแนวคิดของเรื่อง คือ ประเด็นหลักของเรื่องผู้เขียนต้องสร้างแนวคิดขึ้นมาก่อนว่าจะเขียนถึงเรื่องอะไร เช่น ความกล้าหาญ ความกตัญญู ความรัก ความเสียสละ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การต่อต้านยาเสพติด ความเมตตากรุณาความสามัคคี การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ฯลฯ โดยตั้งเป้าหมายหลักเอาไว้ว่าจะนำเสนอปัญหาอย่างไร และแก้ปัญหานั้นอย่างไร

2) โครงเรื่อง

โครงเรื่อง หมายถึง เรื่องที่ผู้เขียนแต่งขึ้นให้เป็นเรื่องราว โดยยึดเอาแก่นของเรื่องเป็นหลักในการสร้างโครงเรื่อง เพื่อให้สอดคล้องกัน เป็นเอกภาพ ในการสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องเสนอปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยใช้ตัวละครทำหน้าที่ดำเนินเรื่อง อนึ่ง ในการสร้างโครงเรื่องจะต้องมีปมแห่งปัญหาหรือความขัดแย้งที่จะต้องแก้ปัญหา ความขัดแย้งนั้นอาจจะเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับคน คนกับสัตว์ คนกับธรรมชาติ หรือจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในใจของตัวละครก็ได้ เมื่อเกิดโครงเรื่องหรือความขัดแย้งขึ้น แล้วผู้เขียนต้องดำเนินเรื่องต่อไปเพื่อนำไปสู่บทสรุปของเรื่อง

3) ฉาก

ฉาก คือ สถานที่ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่อง เป็นสถานที่ที่ตัวละครแต่ละตัวได้แสดงบทบาทของตน เช่น หากเรื่องราวที่สร้างขึ้นเป็นชนบท ฉากอาจจะเป็น โรงเรียน วัด ท้องทุ่ง หมู่บ้านป่า ฯลฯ หากเรื่องราวที่สร้างขึ้นเกิดขึ้นในชุมชนเมือง ฉากอาจจะเป็นตึกกรมบ้านช่องที่หนาแน่นห้างสรรพสินค้า ถนนหนทางที่สลับซับซ้อน รถราที่แน่นขนัด ผู้คนที่อยู่กันอย่างแออัด ฯลฯ ฉากเป็นส่วนอย่างหนึ่งของเรื่อง การสร้างฉากต้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องและตัวละคร สำหรับหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ฉากไม่ควรจะมีมากและสลับซับซ้อนจนเกินไป ต้องคำนึงถึงวัยและประสบการณ์ของเด็กด้วย

4) บทสนทนา

บทสนทนา คือ คำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่อง แต่คำสนทนานั้นใช้เป็นแค่องค์ประกอบให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์เท่านั้น บทสนทนาที่ดีต้องกระชับ ตรงเป้า ทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวของเรื่องจากบทสนทนาได้ด้วย นักเขียนฝีมือดีสามารถใช้บทสนทนาดำเนินเรื่องได้

5) การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง คือ การเริ่มต้นฉากแรกของเรื่องเพื่อเร่งเร้าให้ผู้อ่านติดตามเรื่องที่เขียนต่อไป การเปิดเรื่องเป็นเทคนิคสำคัญอย่างหนึ่งของงานเขียน หากเปิดเรื่องดี กระตุกความรู้สึกของคนอ่านอยู่ ตริึงคนอ่านในฉากแรกได้ ผู้อ่านย่อมพร้อมจะอ่านในฉากต่อไป แต่หากการเปิดเรื่องไม่น่าสนใจ ไม่น่าติดตาม เร่งเร้าความรู้สึกอยากอ่านของคนอ่านไม่ได้ เขาอาจเลิกอ่านไปเลยก็ได้ การเปิดเรื่องจึงต้องพิถีพิถันมากทีเดียว

6) การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่อง คือ การที่ผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครแสดงบทบาทของตนไปตามเรื่องราวที่กำหนดให้ ทีละบททีละตอนเพื่อบอกเรื่องราวแก่ผู้อ่าน กลวิธีในการดำเนินเรื่อง มีหลายวิธี เช่น

- (1) ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์จากต้นเรื่องจนจบเรื่อง
- (2) ดำเนินเรื่องจากเหตุปัญหของเรื่อง (กลางเรื่อง) แล้วย้อนกลับไปสู่ออดีตเพื่อให้รู้ถึงความเป็นมาของเหตุปัญหานั้น ก่อนจะวกกลับมาดำเนินเรื่องต่อไปจนจบเรื่อง
- (3) ดำเนินเรื่องจากจุดจบของเรื่อง ย้อนกลับสู่ออดีต

7) การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง คือ การคลายปมปัญหา ข้อสงสัยทั้งหมดลง หรือจะทิ้งข้อสงสัยนั้นให้ผู้อ่านคิดต่อไปก็ได้ การจบเรื่องมีหลายแบบ แต่ที่นิยมมากที่สุดมี 2 แบบ

- (1) จบแบบประสบความสำเร็จหรือผิดหวังอย่างสิ้นเชิง
- (2) จบแบบให้ผู้อ่านประหลาดใจ

8) ท่วงทำนองการเขียน

ท่วงทำนองการเขียน คือ ลีลาการใช้ถ้อยคำสำนวน แสดงออกถึงเจตคติ ความคิด ความชัดเจนชีวิต แบ่งเป็นหลายลักษณะ ดังนี้

- (1) ท่วงทำนองเขียนเรียบ ๆ คือ ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนผู้อ่านอ่านสบาย สื่อความหมายได้ดี
- (2) ท่วงทำนองกระชับ รัดกุม ลักษณะนี้ใช้ประโยคหรือข้อความขนาดสั้น ทุกคำมีความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา

(3) ท่วงทำนองเขียนเข้มข้น ตัวหนังสือมีพลัง ทำให้คนอ่านติดตาม
โต้แย้งเปรียบเทียบ เหยาะเหยียด ถากถาง ขกย่อง ก่อเกิดความฉงนฉงาย ขอกย้อน นำอ่าน ชวนติดตาม

(4) ท่วงทำนองเขียนมีความเป็นประจักษ์ภาพ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพ
อย่างแจ่มชัด

(5) ท่วงทำนองเขียนแบบสละสลวย แบบนี้จะพิถีพิถันในการใช้ถ้อยคำ
มากให้ความรู้สึกที่สวยงาม ความคิดและความเห็นดี

(6) ท่วงทำนองเขียนแบบสูงส่ง ส่วนใหญ่เป็นภาษาเขียนในวรรณคดี
สำคัญ ใช้ศัพท์สูง บ่งบอกถึงภูมิรู้ของผู้เขียน บางครั้งแนวคิดเป็นปรัชญาลึกซึ้ง

9) ตัวละคร

ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้น นอกจากแสดงบทบาทไปตามโครงเรื่องที่
ผู้เขียนสร้างขึ้นแล้ว ยังทำหน้าที่สื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วย
ปกติตัวละครหลักจะมี 3 ตัว คือ

(1) ตัวเอก ทำหน้าที่ดำเนินเรื่องไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

(2) ตัวขัดแย้ง ทำหน้าที่ขัดขวาง สร้างอุปสรรค ทำให้เนื้อเรื่องเข้มข้น

สนุกสนาน

(3) ตัวประกอบ ทำหน้าที่เสริมเรื่องให้ยาว แก้ปัญหา และดำเนินไปสู่
ความสะเทือนใจของเรื่อง

10) คติจากเรื่อง

คติจากเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเรื่อง ควรมีเพียงอย่างเดียว
ไม่ซับซ้อน เพื่อให้เห็นสาระตามแนวคิดของเรื่อง เช่น ความพยายาม คือความสำเร็จ แมร์รักลูกยิ่ง
ชีวิตตน ฯลฯ

11) สำนวนภาษา

การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านเขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แต่
เรื่อง ที่เขียนต้องคำนึงถึงวัยของเด็กเป็นสำคัญ เพราะเด็กแต่ละวัยมีวุฒิภาวะ ความพร้อม และ
ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เขียนให้เด็กก่อนวัยเรียนอ่านก็อย่างหนึ่ง เขียนให้เด็กประถมศึกษาอ่าน
ก็อย่างหนึ่ง เขียนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอ่านก็อีกอย่างหนึ่ง สำนวนภาษาที่ดีต้องไพเราะ
สละสลวย ใช้คำง่าย เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นอย่าใช้คำยาก สำนวนภาษาที่ดีนั้นเมื่อเด็กอ่านแล้วจะต้อง
เข้าใจได้ทันที

6.2.4 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 22-24) แนะนำขั้นตอนในการเขียนง่าย ๆ ไว้ 3 ขั้นตอนซึ่งมีสาระโดยสรุป ดังนี้

ขั้นที่ 1

1) ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียน ในรูปแบบใด นิทาน นิยาย สารคดี เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชน ฯลฯ โดยจะเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ พร้อมคติสอนใจอะไรแก่เด็ก

2) แนวคิดของเรื่อง (แก่นของเรื่อง) ต้องกำหนดชัดเจน และควรมีเพียงแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เพราะจะทำให้เรื่องที่เขียนขาดเอกภาพ

3) เขียนโครงเรื่องไว้คร่าว ๆว่าจะเปิดเรื่องอย่างไร ตอนกลางของเรื่องจะเขียนอย่างไร ตอนปิดเรื่องจะปิดอย่างไร ต้องกำหนดจุดสุดยอดของเรื่อง การคลี่คลายปัญหาเพื่อนำไปสู่การจบเรื่องให้ดี

4) เขียนโครงเรื่องย่อ ๆ ลงกระดาษ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่

5) กำหนดวิธีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และการจบเรื่องอย่างละเอียด ทบทวนดูจนกว่าจะพอใจ

6) สร้างตัวละครให้ชัดเจนว่าแต่ละตัวมีบุคลิกภาพอย่างไร อายุเท่าไร รูปร่างนิสัยใจคอเป็นอย่างไร เป็นต้น

7) กำหนดฉากในเรื่องให้ชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ใด เรื่องราวเกิดขึ้นสมัยไหน

8) ทบทวนโครงเรื่องให้ถูกใจแล้วลองนำไปเล่าให้เด็กฟัง เพื่อทดสอบดูว่าเด็กสนุกกับการฟังหรือไม่

9) ทบทวนดูว่าแนวคิดของเรื่อง ทรรศนะ หรือคุณธรรม กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่ แทรกไว้อย่างแนบเนียนหรือไม่ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์

10) สำนวนโครงเรื่องว่าดีหรือไม่ ตัวละครเอกดำเนินเรื่องราวราบรื่นหรือไม่ เนื้อเรื่องมีเอกภาพ มีเหตุผลหรือไม่

11) กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้จำนวนกี่หน้า

ขั้นที่ 2

1) ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่อง

2) ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ ปัญหาของตัวละครได้รับการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ สนุกเร้าใจหรือไม่ สำนวนภาษาที่

ตัวละครใช้เหมาะกับวัยและสถานะของตัวละครหรือไม่ บทสนทนา เหตุการณ์ มากเกินความจำเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือเปล่า ต้องทบทวนให้ดี และปรับปรุงแก้ไข

3) เมื่อเขียนเสร็จให้เก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านดูใหม่เพื่อหา

ข้อบกพร่อง แก้ไขจนพอใจ แล้วนำไปให้เด็กๆ อ่านดูว่าเด็กเข้าใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

1) ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อดูสำนวนภาษาและความเป็นเอกภาพของเรื่อง

2) ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ

3) ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือการ์ตูน ต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละคร มีคำพูดโต้ตอบและคำบรรยายเรื่อง จัดภาพคร่าว ๆ ให้เหมาะสมกับคำบรรยายและบทสนทนา

4) ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือภาพของเด็กก่อนวัยเรียนหรือหนังสือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งมีภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำต้นฉบับจำลอง กำหนดเนื้อเรื่อง เลขหน้า และภาพอย่างหยาบๆ ลงในหน้ากระดาษให้ได้สัดส่วน หรือหากวาดภาพไม่ได้ให้เขียนเนื้อเรื่องแล้วเว้นที่สำหรับผู้อวดภาพประกอบ

5) อ่านทบทวนต้นฉบับเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องเรียบร้อย โดยเฉพาะตัวสะกด วรรคตอน

6) จัดส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

6.2.5 ขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 25-29) ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

จัดพิมพ์ต้นฉบับ

หลังจากเขียนเรื่องจบโดยสมบูรณ์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว ลำดับต่อไปคือ การจัดพิมพ์ต้นฉบับ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการจัดทำรูปเล่ม ในการจัดพิมพ์ต้นฉบับควรพิมพ์ลงในคอมพิวเตอร์ดีที่สุด เพราะสามารถเลือกรูปแบบตัวหนังสือ ขนาดตัวหนังสือ และลักษณะตัวหนังสือได้ตามความต้องการ ความเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย ข้อควรปฏิบัติในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ คือ

1) พิมพ์คำถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน วรรคตอนถูกต้อง

2) ไม่มีการฉีกคำระหว่างบรรทัด

3) เนื้อเรื่องควรพิมพ์ไว้ส่วนล่างของกระดาษ แต่ไม่เสมอไป
 4) ตัวพิมพ์ควรเป็นตัวมาตรฐาน เช่น อังสนา เป็นต้น
 5) ก่อนพิมพ์ต้องตั้งค่าน้ำกระดาษ (บน/ล่าง/หน้า/หลัง) ให้ได้มาตรฐาน เพื่อความสวยงามของต้นฉบับที่พิมพ์และการเข้าเล่มด้วย ทั้งนี้การตั้งค่าน้ำกระดาษต้องคำนึงถึงรูปเล่ม ขนาดของเล่ม ตลอดจนการพิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าด้วย

6) ขนาดตัวหนังสือที่ใช้ จำนวนบรรทัด และความยาวของหนังสือ
 รัถพร ชังชาดา (2542: 40) ได้กำหนดขนาดตัวหนังสือไว้ดัง
 เด็กเล็ก ใช้ตัวหนังสือขนาด 40 พอยท์

เด็กอนุบาล ใช้ตัวหนังสือขนาด 32 พอยท์

เด็กประถมศึกษา ใช้ตัวหนังสือขนาด 24 พอยท์

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 26) ได้กำหนดจำนวนหน้าของหนังสือไว้ดังนี้

1) เด็กก่อนวัยเรียน - ป.2 ความยาวไม่เกิน 11 หน้า หน้าละ 1-2 บรรทัด

2) เด็ก ป.3-4 ความยาวไม่เกิน 16 หน้า หน้าละ 3-4 บรรทัด

3) เด็ก ป.5-6 ความยาวไม่เกิน 24 หน้า หน้าละ 5-8 บรรทัด

4) เนื้อที่กระดาษด้านที่วางอยู่ เว้นไว้สำหรับวาดภาพประกอบ

สรุปว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ไม่ใช่

หนังสือแบบเรียนบังคับใช้ แต่ถือเป็นสื่อการเรียนชนิดหนึ่งที่จัดทำขึ้นให้มีเนื้อหาสาระเป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเป็นหนังสือที่ส่งเสริมให้มีทักษะในการอ่านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และให้มีนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจะมีเนื้อหาส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีงาม ให้มีความรู้ มีคิ อันเป็นประโยชน์ตามวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องสนุก หรือสารคดี ให้ความรู้สึก ให้ความสนใจให้อยากอ่านมากขึ้น

6.3 ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก

ละเมียด ลิ้มอักษร (2521: 24 – 25) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็กสรุปได้ดังนี้

- 1) เป็นเรื่อง que เด็กชอบและตรงกับ ความสนใจ
- 2) ใช้ภาษาที่รัดกุม เข้าใจง่าย อ่านง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย แทรกบทสนทนาตามความเหมาะสม ไม่ใช่ภาษาที่เป็นแบบแผนจนเกินไป ใช้สำนวนที่เด็กชอบและคุ้นเคย
- 3) เป็นเรื่องสั้น ไม่ยาวเกินไป สนุก มีการวางโครงเรื่องและดำเนินเรื่องน่าสนใจ
- 4) มีตัวละครเป็นเด็ก เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก และเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ อย่างชัดเจน

5) ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน เช่น ให้ความรู้ใหม่ นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียน เช่น เรื่องประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ และคุณธรรมต่าง ๆ

6) ให้ความเพลิดเพลิน

7) ให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ

8) ช่วยให้อ่านหนังสืออื่น

สำลี รักสุทธี (2544: 60-63) กล่าวว่า วิธีการเขียนหนังสือให้เด็กอ่าน ดังนี้

1) ใช้ภาษาสวຍ หมายถึง ภาษาที่สื่อความชัดเจน มีความรู้สึกรู้ว่าเห็นชีวิตเห็นความเคลื่อนไหว งดงามในตัวอักษรสื่อความตรงเป่า เห็นภาพอย่างชัดเจนและไม่ตีความสองแง่สองง่าม คำว่าภาษาสวຍ ได้แก่ ใช้ภาษาง่าย ใช้ภาษาสุภาพ ใช้คำคุ้นเคย

2) ให้รายละเอียดเพียงพอ การเขียนที่ดีจะต้องกล่าวประเด็นสำคัญของเรื่องด้วยความกระจำ และต้องมีความเพียรพยายามเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจในเรื่องที่สื่ออย่างลึกซึ้ง

3) เขียนให้อ่านง่าย การเขียนให้อ่านง่ายกับใช้ภาษาง่าย ๆ มีความหมายไม่เหมือนกัน ใช้ภาษาง่ายคือใช้ภาษาเรียบง่าย ใกล้เคียงผู้อ่าน แต่การเขียนให้ง่าย คือ การไม่ใช้ประโยคหรือข้อความยุ่งยาก ซับซ้อน ก่อนลงมือเขียนจะต้องพิจารณาเนื้อหาที่จะนำมาเสนออยากเกินกว่าที่เด็กจะรับรู้หรือไม่

4) คิดถึงผู้อ่านก่อนเขียน การรู้กลุ่มเป้าหมายผู้อ่านถือเป็นความสำเร็จประการหนึ่งของการทำหนังสือ ควรศึกษาเด็กแต่ละวัย

กฤษยา แสงเดช (2545: 11) ได้กำหนดลักษณะหนังสือเด็กทั่วไป ดังนี้

1) เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ชัดเจนเพียงเรื่องเดียว ชัดเจน ไม่สับสนยุ่งยาก สนุกสนาน เพลิดเพลิน ตัวละครไม่มากและมีภาพดำเนินเรื่องแทน ไม่มีบทบรรยายมากเกินไป

2) รูปแบบการเขียนเนื้อหาทุก ๆ รูปแบบจะมีเรื่องราว (Plot) อยู่ด้วย และใช้รูปแบบอย่างเหมาะสม กลมกลืน และเข้าใจง่ายรู้เรื่องเร็ว

3) รูปภาพเป็นสิ่งสำคัญ เด็กเล็กควรมีรูปภาพมากกว่าข้อความ ภาพจะต้องชัดเจน ถูกต้องไม่เลอะเลือน

4) ภาษาและสำนวนใช้ภาษาอย่างง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ คำซ้ำ เพื่อช่วยในการเรียน ภาษาที่เหมาะสมกับวัยเป็นภาษาพูดที่ถูกต้องตามอักขรวิธีภาษาไทย ไม่ใช่ภาษาเขียน

5) ขนาดตัวอักษร ตัวโต ชัดเจน ไม่ใช่ตัวประดิษฐ์ ป.1-4 ควรมีความหนา ระหว่าง 10-30 หน้า นอกจากนั้นมีการจัดหน้าให้เหมาะกับรูปเล่ม (Layout)

หทัย ต้นหยง (2529: 108 – 159) ได้สรุปหลักการสร้างเรื่องสำหรับเด็กว่าควรยึดหลักดังนี้

1) หลักการสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย

- (1) การตั้งชื่อเรื่อง ต้องมีลีลาเร้าใจ สอดคล้องกับเนื้อหา ภาษาทันสมัย สั้นกะทัดรัด ให้มีโนภาพทางจริยธรรม
- (2) การสร้างเอกภาพ (Unity) ของเค้าโครงเรื่อง ฉาก และการใช้ภาษามีจุดสูดยอดแห่งความคิดอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- (3) การสร้างสัมพันธภาพ (Coherence) คือ เรื่องผูกพันกันเป็นลูกโซ่ตลอดเรื่อง
- (4) การสร้างสารัตถภาพ (Emphasis) เน้นเพื่อให้เกิดความหนักแน่นชัดเจน
- (5) สร้างดุลยภาพ (Balancing) การปรับภาวะให้เกิดระดับพอดีต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่าน
- (6) สร้างประดิษฐการ(Invention) คือ การตกแต่งงานเขียนให้เกิดความสละสลวย สร้างความซึ่งใจ เร้าใจให้เด็กอยากอ่านหนังสือ
- (7) สร้างจรรยาบรรณ (Ethicality) เรื่องที่สร้างต้องมีคุณธรรมจริยธรรม

2) การใช้ภาษาสำหรับเด็ก

- (1) ใช้ภาษาพูดหรือสนทนา ซึ่งมีลักษณะเป็นธรรมชาติ เน้นการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งเป็นส่วนมาก
- (2) ใช้ภาษาตรง ๆ เข้าใจง่าย ไม่ต้องแปลความหมายอีกครั้ง
- (3) ใช้ภาษาสอดคล้องกับภาพในหนังสือ
- (4) ประโยคที่ใช้ควรเป็นประโยคสั้น ๆ ถ้อยคำกระชับแน่น
- (5) ใช้ภาษาสุภาพ
- (6) ใช้คำทันสมัย ถูกต้องหลักไวยากรณ์

3) การจัดภาพในหนังสือสำหรับเด็ก

เด็กโตขนาดอายุ 6 – 12 ขวบ ควรใช้ภาพขนาดครึ่งของหน้า อาจจะเป็นภาพเหมือนหรือภาพการ์ตูนก็ได้ ส่วนสีนั้นทั้งเด็กเล็กหรือเด็กโต ชอบประเภทแม่สีและสีจุดขนาดบาดตา โดยเน้นสีแดง เหลือง น้ำเงิน และเขียว

4) การใช้ขนาดตัวอักษร

เด็กโตควรใช้ขนาดตัวอักษร 24 พอยต์ (3 มม.)

5) การจัดหน้าควรคำนึงถึงดุลยภาพ คือ สร้างความรู้สึกที่สมดุลของเด็ก ผู้อ่านหนังสือมีเกณฑ์กลางของเนื้อหาทั้งซ้ายและขวา ภายในหนังสือมีความกลมกลืนอย่างสนิทแนบเนียนไม่ขัดความรู้สึก มีจุดเด่น เร้าอารมณ์

ณรงค์ ทองปาน (2526: 79 – 80) ได้กล่าวสรุปถึงลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็กว่าควรมีคุณภาพที่ดี 4 ประการ คือ

- 1) คุณภาพการพิมพ์ ต้องพิมพ์ตัวอักษร ภาพประกอบให้ชัดเจนมีสีสันงดงาม ดึงดูดความสนใจตั้งแต่หน้าปกไปจนจบเล่ม
- 2) คุณภาพของการจัดหน้าและรูปเล่ม ต้องจัดให้เป็นไปตามหลักจิตวิทยาสำหรับเด็กหน้าหนังสือดูโปร่งใส ไม่ห่างหรือดูแน่นจนเกินไป การใช้ตัวอักษรหรือขนาดต้องระมัดระวัง และเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยของเด็ก
- 3) คุณภาพทางศิลปะ ภาพเขียนหรือภาพประกอบควรเขียนโดยให้อารมณ์แก่ผู้อ่านจริง ๆ ภาพเขียนก็ต้องเขียนอย่างประณีต การใช้สีสันทึ่เช่นกัน ในหนังสือสำหรับเด็กนั้น บางครั้งก็ต้องดูสีสันไปจากข้อเท็จจริงบ้าง
- 4) คุณภาพในการเขียนเรื่องหรือผู้เขียน แม้คุณภาพในการผลิตจะสูงเพียงใด หนังสือเล่มนั้นจะไม่มีคามหมายเลย หากขาดนักเขียนเรื่องสำหรับเด็กที่มีความสามารถบรรยายอารมณ์ของเด็ก ๆ ได้ดี ผู้ก่เรื่องได้สนุก ใช้ถ้อยคำที่สละสลวย เด็กอ่านและเข้าใจง่ายทุกหัวข้อแสดงให้เห็นว่าผู้ที่จะจัดทำหนังสือสำหรับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความพยายามอดทนและมีความสามารถละเอียด รอบคอบ หนังสือจึงจะมีคุณภาพที่ดี

ปราณี เชียงทอง (2526: 78 – 19) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินคุณค่าหนังสือสำหรับเด็กควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1) ฉากต้องชัดเจน น่าเชื่อถือ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และชีวประวัติ ฉากของเรื่องต้องตรงความเป็นจริง
- 2) การดำเนินเรื่องต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี
- 3) ตัวละครต้องสมจริง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามธรรมชาติของคนจริง ๆ และต้องมีตัวละครที่เด็กสามารถลอกเลียนแบบได้
- 4)เค้าโครงเรื่องควรให้ข้อขัดแย้ง มีปัญหา มีฝ่ายตรงข้ามและการสิ้นสุดแห่งปัญหาหรือข้อขัดแย้งในที่สุด
- 5) แนวคิดของเรื่อง ไม่ควรเป็นเรื่องลึกลับหรือซับซ้อน ควรเป็นเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันตามประสบการณ์ของเด็ก
- 6) แนวการเขียน ควรเป็นเรื่องที่ง่ายเหมาะแก่การทำความเข้าใจเรื่องของเด็ก การใช้ถ้อยคำสำนวนและคำศัพท์ต่าง ๆ เหมาะกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก

7) รูปเล่มและภาพประกอบ รูปเล่มควรจะเหมาะสมมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็ก ลักษณะรูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่ถูกต้องของเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจน ไม่เลอะเลือน การเว้นวรรคตอนถูกต้อง สะกตการันต์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ภาพประกอบควรเป็นภาพสี ลักษณะเป็นภาพง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เป็นภาพที่แสดงการกระทำและความเคลื่อนไหว

คุณภาพในการพิมพ์ การเข้าเล่ม และการจัดหน้า เป็นส่วนสำคัญมากสำหรับหนังสือเด็ก การเย็บเล่มต้องคงทนถาวร ควรเป็นปกแข็งหรือปกที่ใช้กระดาษคุณภาพดี การจัดหน้าควรให้มีที่ว่างเพื่อเป็นการพักสายตาของเด็ก

ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงความต้องการความสนใจ และความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้น ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการในเรื่องความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กแต่ละวัยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงวัยที่สามารถอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วเด็กจึงมีความสนใจในการอ่านอย่างจริงจังมากขึ้น

ฉวีวรรณ กินวงศ์ (2526: 60) กล่าวว่า ความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมปลาย ซึ่งมีอายุประมาณ 12 – 14 ปี วัยนี้จะเรียกว่าเป็นวัยก่อนวัยรุ่นก็ได้ ความสนใจในการอ่านกว้างขวางมากขึ้น มีความสนใจในการอ่านหนังสือเกือบทุกชนิด รู้จักวิวินิจฉัยการอ่านหาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์หรือสนับสนุน รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติม เด็กวัยนี้บางคนสามารถเขียนเรื่องได้ หรือเขียนคำประพันธ์ได้ เด็กวัยนี้จะชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การเดินทาง สังคม ธรรมชาติ ชีวประวัติ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยเดียวกับตน เด็กหญิงเริ่มสนใจการอ่านหนังสือที่เป็นความรักระหว่างเพศ ส่วนเด็กชายสนใจวิทยาการ ใกล้เคียง คณิตศาสตร์ การประดิษฐ์ การทดลองต่าง ๆ อย่งไรก็ตามทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับแมลง เช่น ผีเสื้อ เด็กวัยตอนปลายนี้จะสนใจเรื่องที่เป็นจริงมากขึ้น และความสนใจของเด็กชายและเด็กหญิงจะแตกต่างกันจนเห็นได้ชัด คือ เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ส่วนเด็กหญิงจะสนใจเรื่องการครัว การตัดเย็บ เพราะมีรากฐานการสนใจรูปร่างของตน สนใจสัตว์เลี้ยง การดูภาพยนตร์ การท่องเที่ยวร่วมกัน มีเพียงส่วนน้อยที่จะสนใจเรื่องของอาชีพ

จินตนา ไบกาชุย (2537: 36 – 40) ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กประถมปลาย สรุปได้ว่า เด็กวัย 10 – 12 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 อ่านหนังสือได้คล่องเป็นช่วงที่เด็กมีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุกกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยาย ชีวิตในครอบครัวเด็กชาย

จะชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์ และเครื่องกลไกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา เด็กวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มบูชาวีรบุรุษและวีรสตรี ดังนั้น หนังสือชีวประวัติที่เน้นชีวิตในวัยเด็กและหนังสือภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ ซึ่งเขียนในรูปแบบการท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งวรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง จึงได้รับความสนใจเป็นพิเศษ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปว่า การพิจารณาในเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นหลัก เป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านหนังสือและทำให้เด็ก มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กชายและเด็กหญิงจะมีความสนใจในการอ่านที่แตกต่างกัน เด็กชายจะสนใจเกี่ยวกับเรื่องการผจญภัย ความลึกลับ วีรบุรุษวีรสตรี ส่วนเด็กหญิงจะสนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ และเรื่องเกี่ยวกับรัก ๆ ใคร่ ๆ จึงนำความรู้มาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

6.4 เอกสารเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

6.4.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 9) ได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ว่า หมายถึงนิทานที่เล่าสืบต่อกันมาในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ เนื้อเรื่องที่เล่าอาจจะผิดเพี้ยนกันไปบ้างเนื่องจากผู้เล่าต่อเติมปรุงแต่งเรื่องออกไปแต่เค้าโครงของเรื่องจะเหมือนกัน ซึ่งเป็นสมบัติของคนธรรมดาตามพื้นบ้านพื้นเมืองทั่ว ๆ ไป เรื่องเล่าสู่กันมาช้านานก่อนประวัติศาสตร์เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วไปเนื้อเรื่องอาจแตกต่างกันไปบ้างตามเวลาและสถานที่ ทั้งนี้ เพราะการถ่ายทอดของมุขปาฐะผู้เล่าอาจต่อเติมเองบ้าง ทั้งขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกันของท้องถิ่นเป็นส่วนทำให้เรื่องต่างกันไปได้ และได้กล่าวถึงลักษณะนิทานพื้นบ้านว่ามีลักษณะ ดังนี้

- 1) เป็นเรื่องเล่าด้วยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้ว ไม่ใช่ร้อยกรอง
- 2) เล่ากันด้วยปากสืบกันมาเป็นเวลาช้านาน แต่ต่อมาในระยะหลังเมื่อ

การเขียนเจริญขึ้น ก็อาจเขียนตามเค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปาก

- 3) ไม่ปรากฏว่าผู้เล่าดั้งเดิมเป็นใคร อ้างแต่ว่าเป็นของเก่านำมาจากผู้เล่าซึ่งเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในอดีตอีกต่อหนึ่ง เช่น นิทานของกริมม์ กริมม์ก็อ้างว่าเล่าตามเค้านิทานที่มีมาแต่เดิมไม่ใช่ตนแต่งขึ้นเอง

6.4.2 ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

เจือ สตะเวทิน (2505: 6-7) ได้สรุปลักษณะของนิทานพื้นบ้าน ดังนี้

- 1) ต้องเป็นเรื่องเก่า

- 2) ต้องเล่าด้วยภาษาร้อยแก้ว
- 3) ต้องเล่าด้วยปากมาก่อน
- 4) ต้องแสดงความคิดความเชื่อของชาวบ้าน
- 5) เรื่องจริงที่มีคติแก่นับอนุโลมให้เป็นนิทาน

6.4.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 5-6) ได้แบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

- 1) แบ่งตามเขตพื้นที่ (Area) เป็นการแบ่งโดยอาศัยเขตแดนทางภูมิศาสตร์
- 2) แบ่งตามรูปแบบของนิทาน (Form) แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ
  - (1) นิทานปรัมปรา (Fairy)
  - (2) นิทานท้องถิ่น (Legend)
  - (3) นิทานเทพนิยาย (Myth) หมายถึง นิทานที่มีเทพธิดา นางฟ้า เป็นนิทานที่มีความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนา
  - (4) นิทานตลกขบขัน (Jest)
- 3) แบ่งตามชนิดของนิทาน
  - (1) นิทานเกี่ยวกับสัตว์
  - (2) นิทานชาวบ้านทั่วไป
  - (3) นิทานตลกขบขัน
  - 4) แบ่งนิทานตามสารัตถะ (Motif-Index) แบ่งตามแก่นแท้หรือจุดสำคัญของนิทานเรื่องนั้น ได้แก่
    - (1) เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล
    - (2) นิทานศาสนา (Religious Tale) มีจุดมุ่งหมายสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนนำแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ
    - (3) นิทานคติ (Fable)
    - (4) นิทานมหัศจรรย์ (Fairy)
    - (5) นิทานชีวิต (Novella)
    - (6) นิทานประจำท้องถิ่น (Saga) เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาอธิบายถึงความเป็นมาของสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ
      - ก. นิทานเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา
      - ข. นิทานเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์

ค. นิทานเกี่ยวกับสมบัติและสิ่งลึกลับ

ง. นิทานชีวิตที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น นิทานจากวรรณกรรมที่รู้จักกันดี

(7) นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)

(8) นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale)

(9) นิทานเรื่องผี

(10) มุขตลก

(11) นิทานเข้าแบบ (Fomular Tale)

6.4.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 7) ให้สรุปคุณค่าของนิทานพื้นบ้านดังนี้

- 1) ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- 2) กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 3) นิทานให้การศึกษาและจินตนาการ
- 4) นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
- 5) นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคม

สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้าน เป็นนิทานที่เล่าสืบต่อกันมาในท้องถิ่น เป็นภาษาร้อยแก้ว แสดงความคิดความเชื่อของชาวบ้าน เนื้อเรื่องอาจแตกต่างกันไปตามเวลาและสถานที่ เนื่องจาก ขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกันของแต่ละท้องถิ่น

6.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.5.1 งานวิจัยในประเทศ

พินิจ จันทรชัย (2546: 156 – 157) สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะ ประกอบ การเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง “บุญพระเหวคร้อยเอ็ด” โดยนำเอาเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นหนังสือประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการทดลองปรากฏว่าหนังสือประกอบการเรียนภาษาไทยเรื่อง “บุญพระเหวคร้อยเอ็ด” มีคุณภาพอยู่ในระดับดีแผนการเรียนรัฐภาษาไทยมี ประสิทธิภาพ 83.36/81.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ของนักเรียนเท่ากับ 56.98

นพมาศ จิตรศักดิ์ (2546: 161) สร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง “หมาเก้าหาง” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลองปรากฏว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.64/86.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

ที่ตั้งไว้ 80/80 หนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.59 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนด้วยหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่อง “หมาเก้าหาง” ร้อยละ 59

เมทินี สว่างศรี ไวท์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปแบบขนาดลึบหนา ยก เนื้อหาของหนังสือแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กหญิงกำพร้าแม่คนหนึ่งกับสุนัขแสนรู้ที่มีความกตัญญู ลักษณะของเนื้อหามีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปแบบและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60 ถึง 4.07 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปแบบและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.60 ถึง 2.85 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.72 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

อรุณี จิรมหาศาล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง “เที่ยวเมืองสามชัย” มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหาประสิทธิภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนภาษาไทย ตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกุงน้อย กิ่งอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง “เที่ยวเมืองสามชัย” มีประสิทธิภาพ 80.44/80.20 แสดงว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

6.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาวิ (Harvey, 2002) ได้ศึกษาเชิงผลกระทบของการใช้หนังสือนิทานที่บันทึกไว้ ที่มีต่อการรู้และการแสดงออกเสียงคำศัพท์ของเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 80 คน จากโรงเรียนในซานเมือง ในเขตเมืองชั้นใน และจากโรงเรียนขนาดเล็กผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เด็กที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เพิ่มขึ้นและที่แสดงออกอย่างมีนัยสำคัญ เด็กที่ทำคะแนนได้ต่ำที่สุดในระหว่างการทดสอบก่อนเรียนครั้งแรกมีประสบการณ์ที่ได้ประโยชน์มากที่สุด หลังการทดลอง ถึงแม้ว่าความถี่ที่กลุ่มทดลองได้ฟังหนังสือบันทึกเสียงจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนคำศัพท์ที่รับรู้เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีความสัมพันธ์ดังกล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาคำศัพท์ที่แสดงออก

และผู้ปกครองของเด็กในกลุ่มทดลองรายงานเด็กของตนว่า มีความสุขในการฟังหนังสือ บันทึกเสียงอย่างมาก จากการศึกษาที่มีข้อสรุป 2 ประการ คือ (1) การฟังหนังสือในเทปบันทึกเสียงของเด็กโดยอิสระ สามารถเพิ่มคำศัพท์ที่รับรู้และที่แสดงออกของเด็กก่อนวัยเรียนได้และ (2) ยิ่งคะแนนคำศัพท์เบื้องต้นของเด็กต่ำเท่าไร ประโยชน์ที่ได้รับหลังการทดลองก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

กอนซาเลซ (Gonzalez, 2003) ศึกษาเรื่อง หนังสือมีชีวิต : การอ่าน วรรณกรรมและการสร้างเอกลักษณ์ในการอ่านของครูก่อนประจำการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ การศึกษาความเป็นนักอ่าน และปัจจัยที่มีผลต่อการอ่าน ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และครอบครัว การได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และบทบาทของวิทยารวรรณกรรมสำหรับเด็ก การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งตอบคำถาม 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความคิดเห็นของครูก่อนประจำการที่มีต่อความเป็นนักอ่านวรรณกรรม 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นนักอ่าน 3) อิทธิพลของวิทยารวรรณกรรมสำหรับเด็กต่อเอกลักษณ์ของครูในฐานะนักอ่าน 4) ความเข้าใจของครูที่มีต่อการนำวรรณกรรมสำหรับเด็กไปใช้ในการพัฒนาการอ่านทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีต่อการอ่านของครูประจำการ ได้แก่ ครอบครัว กิจกรรมการอ่านในวัยเด็ก การอ่านและการได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ประเพณี และเรื่องเล่าในครอบครัว วรรณกรรมสำหรับเด็กและการอ่านวรรณกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งการได้ศึกษาวิทยารวรรณกรรมสำหรับเด็ก เนื่องจากได้พบความรู้เรื่องกระบวนการอ่านเจตคติที่ดีต่อการอ่าน นอกจากนั้นยังมีความเชื่อเรื่องการอ่านและการสอนอ่านให้นักเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ด้านวรรณกรรมในช่วงชีวิตของตน และการศึกษาวิทยารวรรณกรรมสำหรับเด็ก

สรุปว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ได้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่าน ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาที่จะเรียนทำให้ไม่น่าเบื่อ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ต่อไป

7. การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

7.1 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน แนวดำเนินการ การวัดผล การประเมินผล

2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง) สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ วิธีการ หลักการและเทคนิควิธีการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

4) ศึกษาข้อมูลด้านเนื้อหา เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน โคราช จากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” โดยผู้ศึกษาได้นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นเนื้อหาในหนังสือ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดความรัก ความภูมิใจ และทำให้นักเรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาภายในเล่มออกเป็น 10 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 นางสิบสอง

เรื่องที่ 2 เต่าเหาะ

เรื่องที่ 3 หัวล้านเกินครู

เรื่องที่ 4 โลกมากลาภหาย

เรื่องที่ 5 ท้าวกำพร้าว

เรื่องที่ 6 เจ้าเมืองใจอารี

เรื่องที่ 7 สามเกลอ

เรื่องที่ 8 ท้าวปาจิต – นางอรพิม

เรื่องที่ 9 เจ็ดคนนอน

5) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก กำหนดเนื้อหาภาพประกอบ ความสนใจ และความต้องการ ตามหลักจิตวิทยาและพัฒนาการทางภาษาของเด็ก รวมทั้งศึกษาวงศ์พท์ที่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรรู้จักเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

6) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

7.2 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

1) จัดทำแบบประเมินคุณภาพหนังสือ 2 ชุด โดยชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคุณภาพหนังสือ เป็นแบบประเมินค่าความสอดคล้อง และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน ประเมิน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ

2) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน พิจารณาคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

3) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านที่แก้ไขปรับปรุงเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน โดยใช้แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพหนังสือ คือ หนังสือต้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละด้านและโดยรวมไม่น้อยกว่า 0.5 (รายละเอียดการประเมินนำเสนอไว้ในภาคผนวก)

5) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนบ้านวัด จำนวน 10 คน อ่านเพื่อประเมินความคิดเห็นตามแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และเทียบกับเกณฑ์คุณภาพและความเหมาะสมตามเกณฑ์ ดังนี้

2.51 – 3.50 คะแนน มีคุณภาพและเหมาะสมมาก

1.51 – 2.50 คะแนน มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง

1.00 – 1.50 คะแนน มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย

8. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

8.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

8.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนประชากร

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

หนังสือส่งเสริมการอ่าน “นิทานพื้นบ้านโคราช” ที่สร้างขึ้นผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ขนาดรูปเล่ม 16 หน้ายก จำนวน 4 ยก ความยาว 64 หน้า มีส่วนประกอบของรูปเล่มดังนี้

1. ปกนอก เป็นปกแข็งที่มีความหนามากกว่าส่วนของเนื้อหา หน้าปกมีภาพ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ ข้อความบนปกหน้ามีเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้เรียบเรียง และชื่อผู้วาดภาพระบายสี
2. ปกใน ประกอบด้วยประเภทของหนังสือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เรียบเรียง และชื่อผู้วาดภาพระบายสี
3. คำนำ จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือ เนื้อหาสาระ วิธีการนำเสนอ โดยลงชื่อเจ้าของผลงานปิดท้ายคำนำ
4. คำชี้แจง จะบอกชื่อเรื่องจำนวน 10 เรื่อง และการชี้แจงการตอบคำถามท้ายบท
5. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ศึกษาเรียบเรียงขึ้นจากเค้าโครงนิทานพื้นบ้าน 10 เรื่อง นำเสนอพร้อมภาพสีประกอบ
6. คำถามท้ายเรื่อง จะมีคำศัพท์น่ารู้ คำถามชวนคิด 2 ตอน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
7. ปกหลัง เป็นส่วนประกอบหลังสุดของหนังสือ เป็นพื้นสีขาว ไม่มีการนำเสนอภาพเนื้อเรื่องและลักษณะรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านได้นำเสนอดังต่อไปนี้

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านโคราช

เพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ : เรียบเรียง

ชัชชนก เสมาเพชร : ภาพ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านโคราช สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ : เรียบเรียง

ซัชชนก เสมาเพชร : ภาพ

คำนำ

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านโคราช กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มี ๑๐ เรื่อง จัดทำขึ้นเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน สาระสำคัญของหนังสือเล่มนี้ ได้เรียบเรียงเป็นนิทานประกอบภาพสวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจทำให้นักเรียนอยากรู้ อยากอ่านยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มนี้ได้ผ่านการตรวจทานแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก และด้านศิลปะรวมทั้งผ่านการประเมินคุณภาพของหนังสือเรียบร้อยแล้ว

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครูผู้สอนภาษาไทย และผู้ปกครองที่จะได้นำไปใช้ฝึกฝน หรือส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาด้านการอ่านต่อไป

เพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์

คำชี้แจง

หนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านโคราช กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ประกอบด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านจำนวน ๑๐ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่อง นางสิบสอง
๒. เรื่อง เต่าเหาะ
๓. เรื่อง หัวล้านเกินครู
๔. เรื่อง โลกมากลมหาย
๕. เรื่อง ท้าวกำพร้าว
๖. เรื่อง เจ้าเมืองใจอารี
๗. เรื่อง สามเกลอ
๘. เรื่อง ท้าวปาจิต-นางอรพิม
๙. เรื่อง เจ็ดคะนง
๑๐. เรื่อง สุกุมิตร-เกศินี

เมื่ออ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านนิทานพื้นบ้านโคราช ในแต่ละเรื่องจบแล้วให้นักเรียนตอบคำถามชวนคิด ซึ่งมี ๒ ตอนตอนละ ๕ ข้อ เพื่อเป็นการทดสอบความสามารถในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๒
คำชี้แจง	๓
สารบัญ	๔
นางสิบสอง	๕
เต่าเหาะ	๑๑
หัวล้านเกินครู	๑๕
โลภมากลาภหาย	๑๕
ท้าวกำพร้าว	๒๓
เจ้าเมืองใจอารี	๓๐
สามเกลอ	๓๔
ท้าวปาจิต – นางอรพิม	๓๕
เจ็ดคะนง	๔๗
ศุภมิตร – เกศินี	๕๔
คำศัพท์น่ารู้	๖๒
คำถามชวนคิด	๖๓
บรรณานุกรม	
ประวัติผู้เรียบเรียง	

นางสิบสอง

พ่อแม่คู่หนึ่งฐานะยากจนมีลูกสาวสิบสองคนซึ่งอยู่ในวัย
กำลังกินกำลังนอน พ่อแม่รับจ้างทำนาเลี้ยงดูลูกๆด้วยความลำบาก
ข้าวปลาอาหารที่หามาได้ไม่พอกินในครอบครัว

พ่อแม่ปรึกษาหารือกันว่าจะนำลูกสาวไปช่วยกันหาฝืนใน
ป่าแล้วปล่อยให้เสียเพราะคงเลี้ยงดูลูกทั้งสิบสองคนไม่ไหว
“แม่ไม่ต้องคิดมากหรอก เราทำดีที่สุดแล้ว” พ่อพลบโยนแม่
พ่อกับแม่ให้ลูกสาวช่วยกันเก็บฝืนให้ได้มากๆ เมื่อใกล้พลบค่ำ
พ่อแม่ก็ค่อยๆถอยห่างหลบหนีออกจากป่าทิ้งลูกๆไว้ตามลำพัง

ลูกสาวทั้งสิบสองคนเก็บฝืนไปเดินเล่นหยอกล้อกันไปด้วย
 ความสนุกสนาน ตกเย็นเหนื่อยจึงกลับมาหาพ่อแม่ไม่พบเดิน
 ร้องให้หลงอยู่ในป่า “พ่อจ๋า แม่จ๋า อยู่ไหน อย่าทิ้งหนูไป” ลูกๆ
 ร้องเรียกด้วยความหวาดกลัว

วันหนึ่งเด็กทั้งสิบสองคนเดินเข้าไปในเขตที่อยู่ของยักษ์ตน
 หนึ่งซึ่งเป็นยักษ์ที่ดุร้ายคอยจับมนุษย์มากินเป็นอาหาร “พี่บ้าน
 ใครทำไมมันน่ากลัวจังเลย” น้องสาวคนเล็กกล่าวด้วยเสียงสั่น
 เครื่อ

ยักษ์ได้นำข้าวเหนียวหนึ่งมาปิดคันทาเอาไว้ เด็กทั้งสิบสองคน
ก็ไปขโมยกินด้วยความหิว “อร่อยจังเลยนะพี่พวกเราไม่ได้กินข้าว
มาหลายวันแล้ว” น้องสาวคนสุดท้ายต้องพูดไปกินไป

ยักษ์เห็นเข้าจึงไล่จับกินด้วยความโกรธ “อย่าหนีนะไอ้พวก
หัวขโมย มาให้ข้าจับกินเสียดีๆ”ยักษ์กระต๊อบทำด้วยความโมโห
เด็กทั้งสิบสองคนวิ่งหนียักษ์ไปพบจอมปลวกใหญ่

เด็กทั้งสิบสองคนจึงขอร้องให้พญาปลวกช่วยเหลือ
จอมปลวกจึงเปิดปากอ้าออกให้เด็กทั้งสิบสองคนเข้าไปอยู่ข้างใน
“ไม่ต้องกลัวนะน้อง พวกเราต้องปลอดภัย” พี่สาวคนโตปลอบใจ
น้องๆ

ยักษ์วิ่งตามหาก็กถามจอมปลวกว่า “เห็นเด็กสิบสองคนผ่าน
มาทางนี้ไหม ข้าโมโหหนักไปขโมยข้าวเหนียวที่ปิดคันทากิน”

จอมปลวกตอบ “ไม่เห็นหรอก ไม่รู้ว่าไปทางไหน ไม่ได้มา
ทางนี้หรอก” ยักษ์เดินจากไปด้วยความโมโห

เด็กทั้งสิบสองคนออกมาจากจอมปลวก “ขอบคุณท่าน
จอมปลวกมากนะคะที่ช่วยชีวิตไว้” จอมปลวกตอบ “ไม่เป็นไร
หรอกเป็นเพื่อนมนุษย์ตกทุกข์ได้ยาก ก็ต้องช่วยเหลือกัน”

ยักษ์ตามมาพบเข้าก็พากันวิ่งหนี เด็กทั้งสิบสองคนไปพบกับ
ฝูงควายป่าขวางทางอยู่ก็ขอร้องให้ช่วยเหลือ “มาเข้ามาอยู่ในวง
ล้อมนี้ พวกเจ้าจะปลอดภัย” ควายป่ารุมโอบล้อมทั้งสิบสองคนไว้

ยักษ์ตามมาถึงถามควายป่าว่า “เห็นเด็กสิบสองคนหรือไม่” ควายป่าก็ตอบว่า “ไม่เห็นหรอกอย่าเข้ามาใกล้เพราะควายตัวเมียกำลังออกลูก” แล้วตั้งท่าจะเข้าไปขวิดยักษ์ ยักษ์ก็เลยหนีไป

เด็กทั้งสิบสองคน “ขอบคุณท่านควายป่ามากนะคะที่ช่วยชีวิตไว้” “ไม่เป็นไรหรอกพวกเจ้าเดือดร้อนมา รีบพากันเดินทางไปหาพ่อแม่เถอะ” ควายป่าพูดอย่างเห็นใจ

จนกระทั่งหลายปีผ่านไปเด็กทั้งสองคนก็เติบโตเป็นสาวสวยอาศัยอยู่ในป่านั้น นางทั้งสองคนช่วยกันเก็บหาอาหารของป่ามาเลี้ยงชีพ

วันหนึ่งลูกชายเจ้าเมืองซึ่งเป็นชายหนุ่มรูปงามทั้งสองคนได้ออกมาท่องเที่ยวในป่าและได้พบกับนางทั้งสองคน จึงเกิดความรักต่อนางทั้งสองคนนั้น ลูกชายเจ้าเมืองได้นำเข้ามาอยู่ด้วยกันที่ในเมืองด้วยความสุข

เต่าเหาะ

ป่าแห่งหนึ่งที่เขียวชอุ่มร่มรื่นมีสระใหญ่ซึ่งมีดอกบัวหลายชนิดขึ้นอยู่เต็มสระ นอกจากนี้ยังมีกระจัดและไม้ น้ำชนิดต่างๆ อีกมากมาย

ในสระนี้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด เช่น ปลา ปู กุ้ง หอยและเต่า

สัตว์เหล่านี้มีพืชพันธุ์ธัญญาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ครั้งนั้นยังมีหงส์อยู่ ๒ ตัว อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ ชอบบินมาหาอาหารที่สระนี้เสมอและได้ผูกมิตรกับเต่า

เมื่อหงส์บินมาครั้งใดจะคุยให้เต่าฟังถึงเรื่องป่าหิมพานต์และสระน้ำในป่านั้นอยู่เสมอ ทำให้เต่าอยากเห็นป่าหิมพานต์ที่สวยงาม

วันหนึ่ง เต่าเอ๋ยกับหงส์ว่า “ท่านพญาหงส์” ข้าพเจ้าบินไม่ได้
 อย่างท่าน แต่อยากจะไปชมป่าหิมพานต์ และสระน้ำที่ท่านเล่าให้
 ฟัง ทำอย่างไรข้าพเจ้าจึงจะได้ไปที่นั่นบ้าง

“ท่านอยากไปจริงๆหรือ มันลำบากหน้อยนะเพราะทางไป
 ป่าหิมพานต์มันกันดารมาก” หงส์ชี้แจงให้เต่าฟัง

“ลำบากอย่างไรก็ทนได้ขอให้ท่านช่วยพาข้าพเจ้าไปด้วยเถิด” เต่าขอร้อง ในที่สุดหงส์ก็ให้เต่าจับปีกของตนไว้แล้วบินขึ้นจะตรงไปป่าหิมพานต์ “เมื่อไรจะถึงเหนื่อยเหลือเกิน” เต่ารำพึงอยู่ในใจ

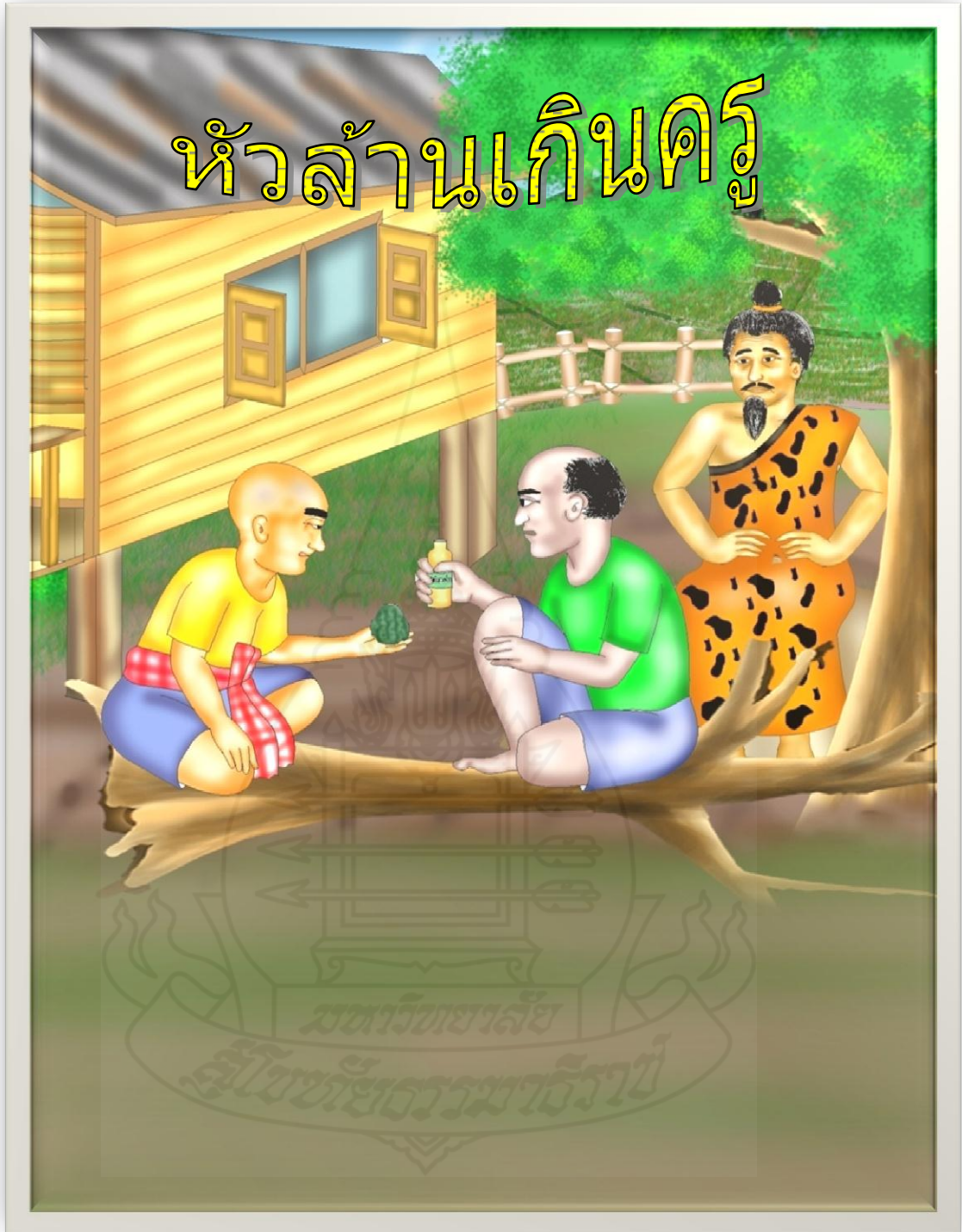

ขณะนั้นบรรดาสัตว์ทั้งหลายเห็นเข้าก็พากันถามว่า ”จะไปไหน” เต่าจึงตะโกนด่าออกไปว่า “มันหนักกบาลอะไรของพวกเจ้า ด้วยละที่ข้าจะไปไหนมาไหน”

เมื่อเต่าอัปาทพุด ร่างกายของเต่าก็หลุดลอยลงมาจากอากาศ
กระทบพื้นดินโดยแรงทำให้กระดูกของมันออกมาออกเนื้อ
ตั้งแต่บัดนั้นเต่าก็มีกระดูกอยู่นอกเนื้อเพราะตกลงมาจาก
ท้องฟ้า เมื่อก่อนเต่าก็มีกระดูกอยู่ข้างในร่างกายเหมือนสัตว์ทั่วไป

เมืองกับมิ่งเป็นเพื่อนที่เป็นคนหัวล้านเหมือนกัน ล้านจน
แทบว่าจะหาผมสักเส้นไม่ได้เลยแต่สองคนหน้าตาดีเมื่อไม่มีผมก็
ดูแก่กว่าอายุ

เมื่อเมืองกับมิ่งเดินทางไปทางไหนก็ไม่มีใครชอบเขา โดยเฉพาะ
ผู้หญิงด้วยแล้วยิ่งไม่ชอบเอาเสียจริงๆ

เมืองและมิ่งโกรธมากที่มีแต่คนมาล้อเรื่องหัวล้านเมืองพูด
ด้วยความโกรธว่า “หัวล้านมันหนักบาลหัวใคร” มิ่งเตือนด้วย
ความหวังดี “ใจเย็น ๆ เจ้าเมือง”

เขาทั้งสองพยายามหาวิธีที่จะให้มีผมขึ้นให้ได้ เช่น ใส่น้ำ
มะกรูด น้ำมันมะพร้าว แต่ก็ไม่สำเร็จเลยสักครั้ง

วันหนึ่งเมืองกับมิ่งได้ข่าวว่ามีพระฤๅษีที่มีความเก่งกล้า
สามารถในเรื่องต่างๆ จึงเข้าไปตามหาในป่า

เมืองจึงถามว่า “ทำอย่างไรเขาจึงจะหายหัวล้าน” พระฤๅษี
ตอบว่า “เจ้าทั้งสองต้องไปดำน้ำ แต่ต้องดำน้ำแค่สามครั้ง
เท่านั้น”

เมืองและมิ่งก็ดีใจรับรับคำแล้วลงไปดำน้ำตามคำพระฤาษี พอดำลงไปทีหนึ่ง ก็โผล่หัวขึ้นมาเหนือน้ำ “เจ้าเมืองหัวขำมีผมขึ้น ประปราย” เจ้ามิ่ง เอามือคลำหัวดู ดำครั้งที่สองสังเกตุว่าผมมีมากขึ้นกว่าเก่า

ชายทั้งสองดีใจมาก ดำลงไปอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นครั้งที่สาม คราวนี้พอโผล่ขึ้นมา ผมก็ดกดำเต็มหัว แต่ด้วยความโลภอยากให้มีผมมากกว่าที่มีอยู่จะได้หล่อเหลามากๆ

จึงดำไปอีกครั้งที่สี่ แต่เมื่อโผล่ขึ้นมาเอามือคลำหัวดูจึงรู้ว่าผมหายหมดเกลี้ยงไม่มีเหลือเลยสักเส้นเดียว

เมื่อกับมิ่งจึงรีบวิ่งไปหาพระฤๅษี ถามว่า ทำไมมันถึงเป็น
อย่างนี้ “ก็พวกเจ้าทำตามคำสอนของข้าหรือเปล่า” พระฤๅษีถาม
ด้วยความสงสัย “พวกเราไม่เชื่อคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ มัน
จึงเกิดเรื่อง” ดังสำนวนที่ว่าหัวล้านเกินครู

พ่อลอยกับแม่จันทร์สองสามีภรรยาช่วยกันไปวิดน้ำในลำธารทุกวันได้ หอย ปู ปลา มาเลี้ยงชีพไปวันๆหนึ่ง “เหนื่อยไหม แม่อดทนหน่อยนะ” สามีถามด้วยความเป็นห่วง

เทวดามองเห็นก็เกิดความสงสาร จึงแปลงเป็นคนเอาหม่องวิเศษมาให้ และบอกว่า “ถ้าท่านปรารถนาอะไรอยากจะได้ อะไรก็ให้ตีหม่อง จะขอได้เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น”

สองสามีภรรยาจึงตีหม่องขอเงินขอทองกลายเป็นเศรษฐี มีบ้านเรือนใหญ่โต ผู้คนต่างยกย่องสรรเสริญในความโชคดี และมีน้ำใจกับทุกคน

ข่านี้ได้ล่ำลือไปไกลจนพ่อแม่นักแม่แก้วสามีภรรยาอีกคู่
 หนึ่งก็มีความอยากได้เช่นกันจึงชวนกันมาวิดน้ำในลำธารแห่งนั้น
 “เร็วแม่แก้ว รีบมาเร็วๆ ทำทำวิดน้ำแบบแม่จันท์กับพ่อลอย” พ่อ
 แม่พูดอย่างคนโลภมาก

เมื่อเทวดาเห็นเกิดความสงสารได้นำห้องวิเศษมามอบให้
 “ท่านอยากได้อะไรก็ตีฆ้องขอได้ ๓ ครั้ง” เทวดากล่าวด้วยความ
 เมตตา แม่แก้วมีความคิดที่จะตีฆ้องก่อนสามี

“พี่แม่นั่นขอตีฆ้องก่อน”แม่แก้วอ่อนนวยท้อ พ่อแม่นั้นก็เลยให้
 แม่แก้วตีก่อน “เจ้าประคุณ เทวดาเจ้าขา พ่อแม่นั่นขอตีฆ้องให้
 คอยาวที่เถิด”จึงยกฆ้องตีอย่างมั่นใจ

คอกของพ่อแม่นั้นก็ยาวขึ้นมา แม่แก้วตกใจจึงตีฆ้องอีกครั้ง
 หนึ่ง คอกก็ยาวขึ้นไปอีก ๗ - ๘ คอก “แย่แล้ว แย่แล้วแม่แก้ว คอกฉัน
 คอกฉัน” พ่อแม่นั้นร้องดังลั่นด้วยความตกใจ

แม่แก้วเห็นดังนั้นก็ตกใจเลยตีฆ้องครั้งที่สาม ขอให้คอของ
พ่อแม้นสั้นเท่าเดิม สุดท้ายไม่ได้อะไรเลยสักอย่าง เหมือนตำนาน
ที่ว่า “โลภมากลาภหาย” หมายถึงคนที่โลภมากมักจะไม่มีเหลือ
อะไรเลย

ท้าวกำพม่า

มีชายคนหนึ่งเป็นคนยากจน ชื่อว่า กำพรวด เพราะเหตุที่เป็นลูกกำพรวดทั้งพ่อและแม่มีแต่ย่าเป็นผู้เลี้ยงดู กำพรวดเลี้ยงย่าโดยการขูดเปลือกขูดมันมากิน

วันหนึ่งมีนายพรานสะพายย่ามมาต่อไก่และได้ชวนกำพรวดไปด้วยเพราะเห็นว่าอดอยากยากจนจะได้มีอาชีพติดตัว กำพรวดต่อไก่ได้วันละห้าถึงหกตัว นำมาแบ่งกันคนละครึ่ง กำพรวดให้ย่าไปแลกข้าวชาวบ้านกินพอประทังชีวิตไป

เมื่อนายพรานเห็นว่ากำพรวดชำนาญแล้วจึงแบ่งตาข่ายให้แล้วก็แยกทางกันไป กำพรวดไปต่อไก่แต่ล่าพังได้มากี่ตัวก็นำไปแลกข้าวแลกน้ำกินเหมือนที่เคยปฏิบัติมา

วันหนึ่งไก่ขาวมาติดตาข่าย กำพรวดจับได้แต่ขนหางเส้นเดียว ส่วนไก่ขาววิ่งหนีลงรูไป กำพรวดต่อไก่ไม่ได้เลยมีแต่ขนหางไก่จึงเอาไปเสียบไว้ที่ตับหญ้าหลังคาบ้าน

กษัตริย์เมื่อนั้นได้กลิ่นหอมของขนไก่ขาว จึงให้เสนา
อำมาตย์ไปสืบเสาะ ในที่สุดได้พบที่บ้านของกำพริ้ว ชาวบ้านเอา
ดอกไม้ทุกชนิดมาให้ดมก็ไม่ใช่กลิ่นที่ต้องการ

กษัตริย์ได้ถามว่า “เจ้าเอานี้มาจากไหน กำพริ้วตอบว่า
“หม่อมฉันได้มาจากการดักไก่ขาวแต่ตัวไก่วิ่งหนีไปก่อน ”

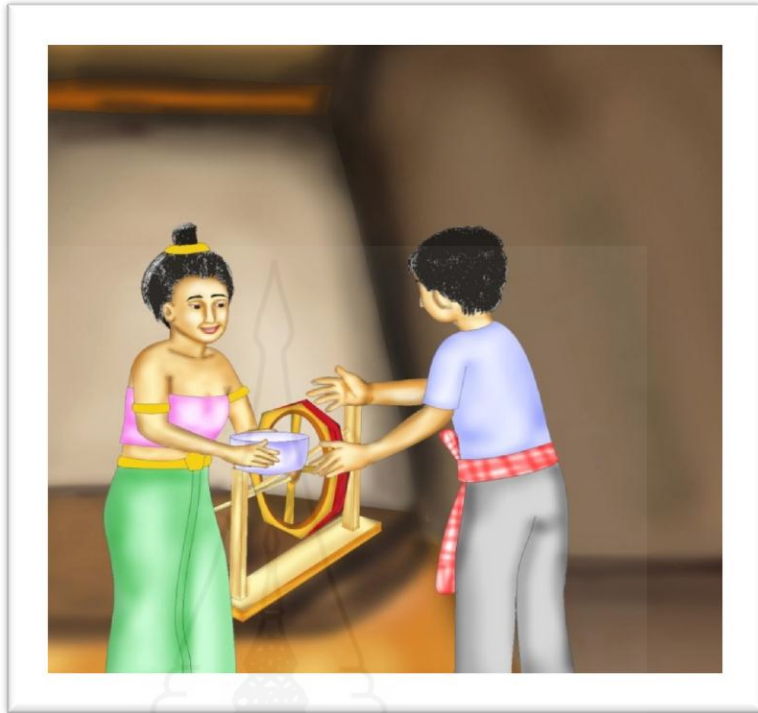
จึงพาไปดูรูเล็กๆ ไม่น่าเชื่อว่าไก่จะลงไปได้ จึงเกณฑ์กำพริ้ว
ขุดรูให้กว้างขึ้นลึกขึ้น กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ลึก ๒๐ เมตร
ขุดเท่าไรก็ไม่ถึงเพราะยังมีรูต่อไปเรื่อยๆ

กษัตริย์ให้โหรทำนาย โหรบอกว่า “ต้องทำสายยนต์ต่อไป
ข้างล่างจึงจะลงไปได้ พระเจ้าข้า” กำพ้ออาสาลงไปถ้ำกษัตริย์
เลี้ยงดูยาให้ดีมีความสุข กษัตริย์ให้ทหารนำเสื้อผ้าอาหารเครื่องใช้
ไปให้ยาต่อหน้ากำพ้อ

เมื่อกำพ้อลงไปตามสายยนต์ที่หย่อนลงไปพบเมืองนาคและ
นางสีดาที่นั่งทอผ้า นางสีดาเป็นผู้หญิงที่สวยงามมาก กำพ้อจึงเกี่ยว
พาราสีนางและขอดื่มน้ำ

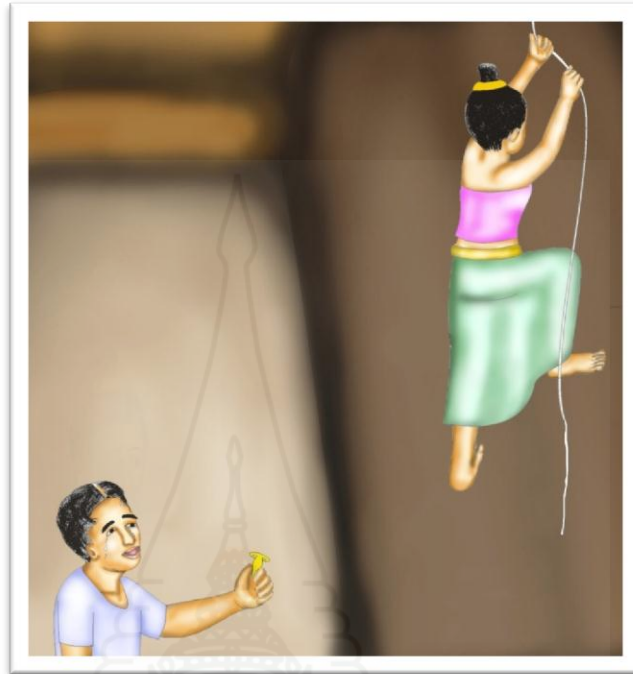
นางสีดาถามว่า “ท่านมาที่นี่ทำไม” กำพ้อบอกว่า “ข้ามา
ตามไก่ขาว” นางสีดาบอกว่า ไก่ขาวนั้นคือนางเองแล้วทั้งสองก็ผูก
สมัครรักใคร่กันและระลึกได้ว่าเคยเป็นเนื้อคู่กันมาก่อน

นางสีดาเป็นลูกสาวพญานาค กำพร้าจึงไปขอนางสีดากับ
พญานาคและได้อยู่กินนั้นสามภรรยา กำพร้าคิดถึงย่าจึงขอลา
พญานาคออกเดินทางไปกับนางสีดา

นางสีดาเดินทางมาได้ครึ่งทางลี้มหัว ครั้งที่ ๒ ลี้มสไบ ครั้งที่
๓ ลี้มร่ม ครั้งที่ ๔ ลี้มแหวนเพราะปราศจากแหวนนี้ นางนี้
จะต้องตายหรือกลายเป็นนาคจนตลอดชีวิต สามีกก็กลับไปเอา
ให้ทุกครั้ง

นางสีดาขึ้นไปอยู่บนสายยนต์ทำให้พวกที่อยู่ข้างบนรู้สึกสาย
ยนต์ตึงก็ดึงนางขึ้นไป กำพร้าขึ้นไปไม่ได้และยังไม่ได้ให้แหวนนางสี
ดา จึงได้ร้องไห้ด้วยความเสียใจ

กษัตริย์เห็นนางสีดาอยากได้นางเป็นมเหสี แต่เข้าใกล้นาง
ไม่ได้เพราะตัวร้อนราวกับไฟจึงให้นางอยู่โดยลำพัง ส่วนกำพว้า
ร้องไห้ไปหาพญานาคเล่าเรื่องราวทั้งหมด

พญานาคให้กำพร้านอนแล้วนรมิตาให้ไปขึ้นทางประเทศลาว
กำพร้าได้พบนางอำภาซึ่งเป็นลูกเลี้ยงของยักษ์และอยู่กินด้วยกัน
นางอำภาช้อนกำพร้าไว้เพราะกลัวแม่จะกินเสีย

นางอำภามีไม้เท้าวิเศษ ต้นชี้ตายปลายชี้เป็น เวลาผ่านไป
ทั้งสองออกเดินทางมาพบพระฤๅษีได้ของวิเศษ คือหมากแห้ง
และดินวิเศษ มีเมืองแห่งหนึ่งลูกสาวเจ้าเมืองชื่อ จันทราถูกงูเห่า
กัดตาย แต่ยังไม่ได้เผาเพราะหมอทำนายว่านางจะฟื้น กำพร้ากับ
นางอำภารับอาสารักษาโดยให้หาม้องมา ๒ ใบ ไว้ในห้อง ๑ ใบ
นอกห้องอีกหนึ่งใบ เมื่อตีครั้งที่หนึ่งกระดูกจะติดกัน เมื่อลั่นฆ้อง
ครั้งที่ ๑ เนื้อหนังมังสาจะติดกัน แล้วเอาไม้วิเศษชี้นางก็ฟื้นขึ้น
จึงให้ลั่นฆ้องเป็นครั้งที่ ๓

กำพว้าจึงตีฆ้องเป็นครั้งที่ ๔ นางได้สติและพูดได้ไพอเพราะ
มากเจ้าเมืองจึงมอบลูกสาวพร้อมด้วยทรัพย์สินสมบัติและพระ
นครให้ครองกึ่งหนึ่ง ชาวเมืองจึงเรียกว่า ท้าวกำพว้า

ท้าวกำพว้าพาภรรยาทั้งสองคนขึ้นเรือเหาะไปหาย่า ท้าว
กำพว้าโกรธที่กษัตริย์ไม่รักษาคำพูดเพราะไม่ดูแลย่าและเอา
นางสีดาไปไว้ในวัง จึงทำให้สู้รบเอาไม้เท้าชี้ให้คนตายหมด

เมื่อกษัตริย์พ่ายแพ้คืนนางสีดาให้จึงเอาปลายอีกข้างหนึ่งชี้
ให้คนพื้นขึ้นใหม่ กษัตริย์ยอมมอบเมืองให้ครอบครอง ท้าวกำพว้า
ไปสร้างปราสาทขึ้น เรียกว่าปราสาทสีดา นำนางสีดาไปอยู่ในฐานะ
พระมเหสีเอก

ส่วนนางจันทราสร้างเมืองสูง แต่นางอำภาสร้างเมืองต่ำให้
อยู่แล้วครอบครองเมืองโดยรับยามาอยู่ด้วย ครั้นนางสีดาตายได้
สร้างกู่สีดาเป็นอนุสรณ์ ปัจจุบันกู่สีดาอยู่ที่บ้านสีดา อำเภอบัวใหญ่
จังหวัดนครราชสีมา

เจ้าเมืองใจอารี

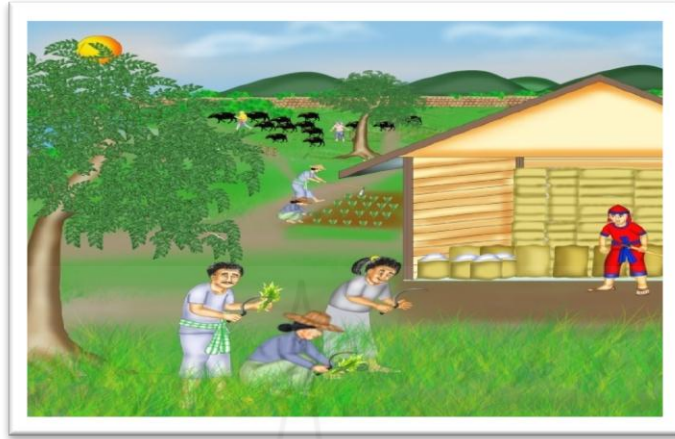
นานมาแล้วมีเมืองๆ หนึ่งข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์มาก ชาวเมืองอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข เจ้าเมืองเป็นคนใจอารีเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของชาวเมืองอยู่เสมอ

วันหนึ่งเจ้าเมืองฝันไปว่าไฟไหม้เมือง จึงให้โทรมาทำนายฝัน โทรทำนายว่าอีก ๒ ปี เมืองนี้จะต้องเกิดข้าวยากหมากแพง ฝนฟ้าจะไม่ตกถึง ๗ ปี ชาวเมืองต้องอดอยากล้มตายกันมาก

เมื่อเจ้าเมืองทราบดังนั้นก็เร่งให้ชาวนาปลูกพืชผลและข้าวให้มากที่สุด เพื่อเก็บไว้เป็นเสบียงยามขาดแคลน ในยุ้งฉางจึงเต็มไปด้วยข้าวและของแห้งต่างๆ

ในที่สุดเวลา ๒ ปี ที่โทรทำนายก็ผ่านไป บ้านเมืองเกิดความแห้งแล้งฝนฟ้าไม่ตก เจ้าเมืองให้ชาวเมืองค่อยๆ กินเสบียงอาหารที่มีอยู่อย่างประหยัด

เวลาผ่านไป ๖ ปี ข้าวยังคงหมดลงชาวเมืองอดอยากพากัน
ไปเที่ยวหาขุดเผือกขุดมันมากิน แต่เพราะฝนแล้งหัวเผือกหัวมันก็ไม่
ขึ้น ต้นไม้อื่นก็ตายหมด ผู้คนอดอาหารก็ล้มตายกันทุกวันๆ
จนเกือบหมดเมือง

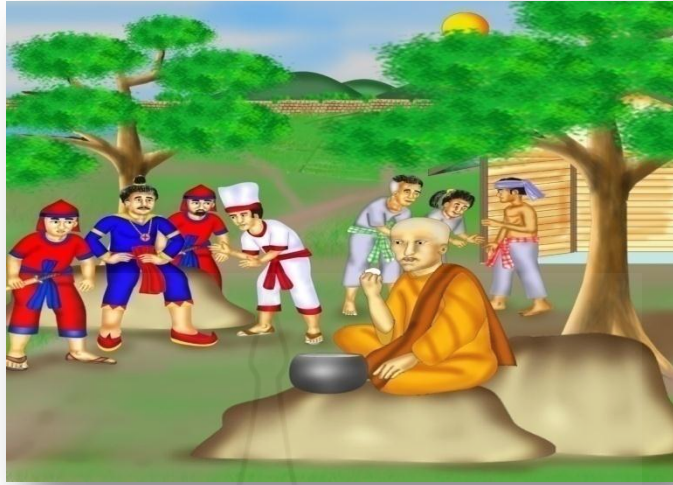
เข้าวันหนึ่ง พ่อครัวมาบอกเจ้าเมืองว่า “ข้าวปลาอาหารทุก
อย่างหมดแล้ว ชาวเมืองเองก็ล้มตายเกือบหมด จะให้ทำประการ
ใด”

เจ้าเมืองไม่รู้จะทำอย่างไร จึงให้ไปค้นหาเมล็ดข้าว ตามซอกตามมุมยุ่งฉาง ได้เท่าไรก็ให้เอามาหุงกินกัน ผู้คนต่างช่วยกันค้นหารวบรวมกันได้ข้าวกำมือเดียว

เจ้าเมืองสงสารเป็นอันมากได้สั่งให้พ่อครัวหุงข้าวมาแบ่งให้ยังไม่ทันที่ใครจะได้กิน มีพระรูปหนึ่งเดินโซซัดโซเซมาขอบิณฑบาต เจ้าเมืองจึงนำข้าวนั้นไปใส่บาตร พระนั้นแล้วก็เดินจากไป

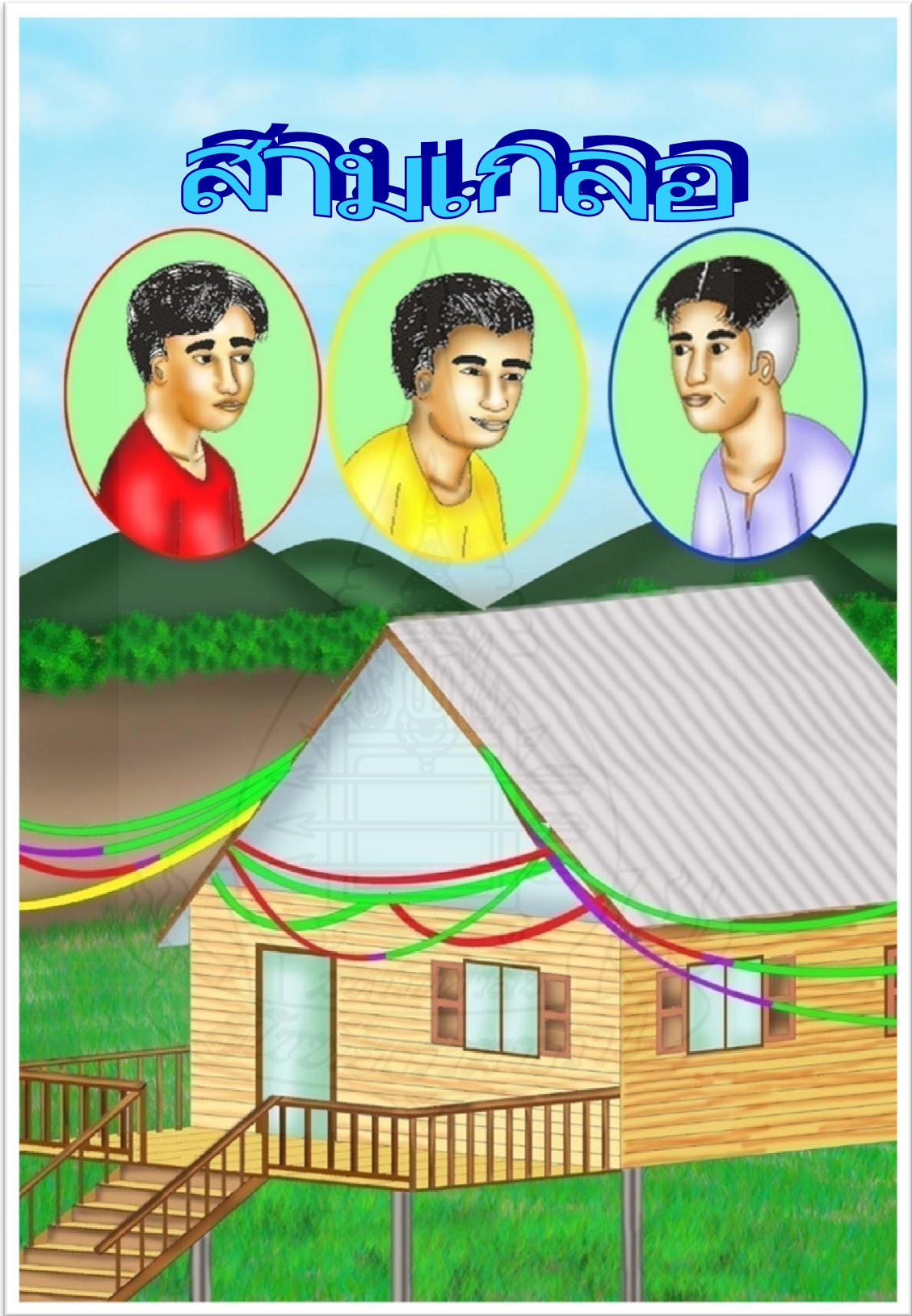
เจ้าเมืองและคนอื่นๆเกิดความหิวโหยมากให้ชาวเมืองไปเที่ยวค้นดูข้าวตามยุ่งฉางใหม่อีกอาจจะมีข้าวเหลือติดอยู่บ้างพอกินกันตายไปได้ พอเปิดยุ่งฉางดูกลับปรากฏว่ามีข้าวอยู่เต็มทุกยุ่งฉาง

เจ้าเมืองจึงมาคิดว่าคงจะเป็นเพราะการทำบุญเอื้อเพื่อต่อ
พระสงฆ์ บุญกุศลนั้นจึงบันดาลให้มีข้าวอุดมสมบูรณ์พระคงจะ
เป็นเทวดาแปลงลงมาดลใจและบันดาลให้ชาวเมืองรอดพ้นจาก
ความตาย

ชาวเมืองทั้งหลายที่ยังรอดชีวิตอยู่ต่างพากันดีใจมาก ได้
อาศัยข้าวนั้นเลี้ยงชีวิตไปจนกระทั่งปีที่ ๗ ฝนตกลงมาแล้วข้าวเก่า
ยังกินไม่หมด แต่ก็ปลูกข้าวและพืชไร่เพิ่มขึ้นอีก บ้านเมืองนั้นจึง
กลับอุดมสมบูรณ์และอยู่กันอย่างมีความสุขตลอดเวลา

ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งมี แก้ว กล้า แก่น เป็นเกลอกัน แต่แก้วกับกล้ารักใคร่สนิทสนมกันมากเพราะมีฐานะร่ำรวยเสมอกัน ส่วนแก่นไม่มีคนอยากคบหาสมาคมด้วย เนื่องจากแก่นเป็นคนยากจน

แก้วผู้มีฐานะดีจัดงานทำบุญบ้าน แก้วไปบอกกล้าที่ร่ำรวยด้วยกันเท่านั้น ส่วนแก่นผู้ยากจนนั้นไม่ได้บอก เพราะเห็นว่าถ้าบอก คงจะไม่มีอะไรมาช่วยงาน

แก่นทราบว่าเป็นเพื่อนทำบุญบ้านนี้ก็อยากจะทำบุญด้วย แต่ไม่เห็นใครมาชวน จึงปรึกษากับภรรยาของตนว่า “พี่จะไปทำบุญบ้านแก้วดีไหม เพราะเขาไม่มาบอกเรา”

ฝ่ายภรรยาตอบว่า “ตามใจพี่ถ้าอยากไปก็ไปเถอะ เพราะเรื่องการทำบุญใครก็ทำได้ถ้าอยากทำ” สามีจึงถามว่า “จะเอาอะไรไปช่วยงานดี” ภรรยา แนะนำให้หาผักที่ปลูกไว้ไปช่วยทำบุญ

แก่นเก็บผักใส่หาบ ถึงบ้านก็จัดแจงรื้อผักต่างๆออกเพื่อมอบให้แก้วไปทำอาหาร เพื่อนเกลอทั้ง ๒ คน ก็ดูเฉยอยู่ ถึงเวลากินก็ไม่เรียกมากิน ไม่ทักทายเสียด้วยซ้ำ

ภรรยาของแก้วและกล้าจึงต้องถามสามีว่า “พี่จะไม่เรียกเพื่อนมาร่วมวงด้วยหรือ ไม่ต้อนรับเขาหรือ” ชายทั้งสองตอบว่า “ไปทักทายกันเอง หาข้าวให้กินเอง แล้วให้ไปๆเสีย”

แก่นได้กินข้าวจะตักแกงไม่มีช้อนจึงถามหาช้อน ภรรยาไป
ถามสามีของตน สามีให้หาจวักหักๆ ไปให้ หาอะไรใส่หน้าไม้ได้ก็
ให้เอากะลามาผ่าไว้ไป ผู้เป็นภรรยาก็หาให้ตามคำสามี

แก่นผู้ยากจนนั่งกินข้าวกินน้ำบ้านเพื่อนแล้วน้ำตาไหล คิดว่า
เพราะความจนจึงทำให้เพื่อนทำกับตนเช่นนี้ พอกินเสร็จเรียบร้อย
ก็เอาจวักนั้นล้างใส่กระเป่าเสื่อไว้เป็นที่ระลึก

แก่นเมื่อกลับถึงบ้านก็สร้างรั้ว ทำสวนผัก ปลูกผักขายเป็น
จำนวนมากได้เงินทองมาเท่าไรก็เก็บไว้ทำให้มีเงินมากขึ้นกว่าเดิม
เวลาเบื่อนึกไม่ออกอยากทำงาน ได้เห็นจวักหักๆ แล้วคิดถึงว่า
เพื่อนเขาทำอย่างไรกับตน ก็เกิดมานะลุกขึ้นทำงานต่อไป

แก่นทำงานอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยไม่ช้าก็มีเงินทอง
มากมายทัดเทียมกับเพื่อนเศรษฐีของตน จึงคิดที่จะทำบุญบ้าน
ใหม่ที่ตนเพิ่งสร้างขึ้น

แก้ว กล้า เศรษฐีมาถึงบ้านแก่นผู้ยากจนก็พบว่าเขาปลูกบ้าน
 อย่างดี มีผู้คนมาช่วยงานอย่างมากมาย ลูกเมียเขาก็ออกมาต้อนรับ
 ซึ่งผิดกับที่ตนเคยทำกับเขา ผู้เป็นภรรยาหาข้าวปลาอาหารมา
 รับรองเพื่อนของสามีอย่างเต็มที่

เมื่อมีโอกาสเพื่อนเศรษฐีทั้งสองคนก็ถามแก่นที่เคยยากจน
 ว่า “ทำไมจึงมีเงินขึ้นมาได้ ในเมื่อเห็นๆ กันอยู่ว่าเมื่อก่อนนี้
 ยากจน”

แก่นผู้ยากจนมาก่อนจึงตอบว่า“ได้ทุนมาจากเพื่อนทั้งสอง
 คนนั่นเอง ทำให้เขาสร้างตัวขึ้นมาได้ถึงขนาดนี้” เพื่อนทั้งสอง
 มองหน้ากันแล้วถามด้วยความสงสัยว่า “ให้มาตั้งแต่เมื่อไร แก่น
 จึงนำจวักหักๆ ออกมาให้ดูเพื่อนทั้งสองคนได้แต่มองหน้ากัน
 เพราะพูดไม่ออก”

ท้าวปาจิต-นางอรพิม

ท้าวปาจิตเป็นโอรสพระเจ้าอุทุมพรราชกษัตริย์ผู้ปกครองเมืองนครธม เมื่อเติบโตเป็นหนุ่มพระบิดาให้เลือกคู่ครองโดยการให้ทหารไปประกาศเรียกสาว ๆ ที่เป็นลูกสาวเสนา อำมาตย์ พ่อค้า ประชาชนมาให้ท้าวปาจิตเลือก ท้าวปาจิตไม่ได้คล้อยมาลัยให้สาวคนใดเลย

โอรสหลวงทำนายโชคชะตาราตีและเนื้อคู่ท้าวปาจิตว่า “ขอเดชะเนื้อคู่ของท้าวปาจิตยังไม่เกิด ขณะนี้อยู่ในครรภ์หญิงชานามิเงากลดกั้่นอยู่ในเขตเมืองพิมาย พระเจ้าข้า”

ท้าวปาจิตจึงออกเดินทางไปตามคำทำนายของโอรสมาถึงเขตเมืองพิมาย บ้านสาริด พบหญิงครรภ์แก่ชื่อ ยายบัว กำลังดำนาอยู่เหนือหัวของนางมิเงากลดกั้่นอยู่ตามคำทำนาย ท้าวปาจิตจึงแจ้งความประสงค์ว่า “ฉันตั้งใจจะอยู่ช่วยทำนาจนกว่ายายบัว

จะคลอดลูก หากลูกเป็นชายจะยกย่องให้เป็นน้องชาย แต่ถ้าเป็นหญิงจะขอนำไปเป็นมเหสี” ยายบัวก็ตกลง

ท้าวปาจิตอาศัยอยู่กับยายบัวช่วยทำงานทุกอย่าง ดำนา เลี้ยงโคกระบือ เกี่ยวข้าว ตีข้าว จนยายบัวครบกำหนดคลอด จึงไปตามหมอต้าแยมมาทำคลอด (หมู่บ้านนั้นจึงได้ชื่อว่าบ้านต้าแยม) ยายบัวตั้งชื่อให้ว่า อรพิม มีหน้าตาสวยงาม ผิวพรรณผ่องใส เป็นที่พอใจแก่ท้าวปาจิต

ครั้นนางอรพิมเจริญวัยเป็นสาวสวยก็ได้ผูกสมักรักใคร่กับท้าวปาจิต วันหนึ่งท้าวปาจิตได้บอกนางว่า “พี่จะกลับไปบ้านเมือง เพื่อยกชั้นหมากมาสู่ขोन้องอรพิมไปอภิเษกสมรสที่นครธม” แล้วก็ลานางไป

ฝ่ายพระเจ้าพรหมทัต ผู้ครองเมืองพิมายได้ทราบข่าวความ
งามของนางอรพิม จึงให้พระยารามไปนำตัวนางอรพิมมาไว้ใน
พระราชวัง นางอรพิมตั้งจิตอธิษฐานว่า ‘ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ผู้ใดจะแตะต้องข้าก็ขอให้กายข้าร้อนเหมือนไฟ’ พระเจ้า
พรหมทัตจึงแตะต้องนางมิได้

ท้าวปาจิตยกกระบวนขันหมากมาถึงลำน้ำ ชาวบ้านจึงเล่าให้
ฟังว่า “พระเจ้าพรหมทัตได้นำตัวนางอรพิม เข้าไปไว้ปราสาทเสีย
แล้ว” ท้าวปาจิตโกรธมากจึงโยนข้าวของเครื่องใช้ขันหมากทิ้ง
แม่น้ำหมด (ที่ตรงนั้นเรียกว่า ลำมาศ ไหลไปสู่ลำน้ำมูลจนถึงทุก
วันนี้) ส่วนรถทรงก็ตีล้อคุมรถและกงรถจนหักทำลายหมด
ชาวบ้านนำมากองรวมกัน ไว้ในที่แห่งหนึ่ง เรียกว่า บ้านกงรถ
จากนั้น ท้าวปาจิตไปตามนางตามลำพัง

ท้าวปาจิตไปพบยายบัว นางปลอบโยนว่า “ต้องใช้ปัญญานำนางอรพิมออกมาให้ได้” จึงปลอมตัวเป็นชาวบ้านล้าโรค ไปบอกนายประตู่ว่าจะขอเข้าเยี่ยมน้องสาวซึ่งจะเป็นพระมเหสีของพระเจ้าพรหมทัต นายประตู่พาไปพบนางอรพิม นางร้องว่า “อ้อ พี่มา” (คำนี้เพี้ยนเป็น พิมาย ซึ่งเป็นชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันนี้)

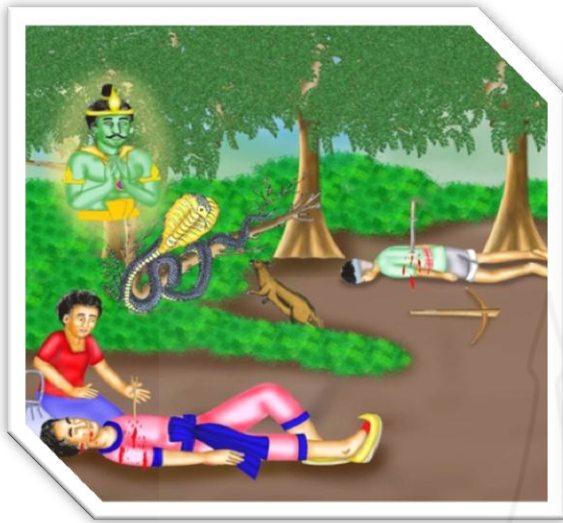
นางอรพิมจึงให้หาเหล้าอาหารมาเลี้ยงดูท้าวปาจิตและพระเจ้าพรหมทัต นางอรพิมมอมเหล่าพระเจ้าพรหมทัตเสียจนเมามายหมดสติ ท้าวปาจิตจึงใช้พระขรรค์ฟันคอขาดแล้วอุ้มนางอรพิมหนีไป แต่เมื่อเดินทางมาได้ไม่นานนักก็อุ้มต่อไปไม่ได้ ต้องปล่อยให้นางเดินเอง ที่ตรงนั้นจึงเรียกว่า บ้านนางเดิน แล้วเพี้ยนเป็น บ้านนางเหริญ ในปัจจุบัน

ท้าวปาจิตและนางอรพิมเดินทางมาถึงบ้านยายบัวให้เงินทอง
แกวแหวนไว้พอประมาณแล้วเดินทางต่อไปยังนครธม เมื่อเข้า
เขตเมืองบุรีรัมย์นางรู้สึกเหน็ดเหนื่อยมากจึงร้องไห้ที่ตรงนั้นมีชื่อ
ว่า บ้านร้องไห้ (เพี้ยนเป็นชื่อ นางรอง ในปัจจุบัน) นางอรพิมดีใจ
ว่าใกล้จะถึงแล้วจึงฟ้อนรำขึ้น ที่ตรงนั้นจึงเรียกว่า บ้านนางรำ

ท้าวปาจิตและนางอรพิมเดินทางมาถึงป่าใหญ่ได้พบ
นายพรานนกเอี้ยง พรานใช้หน้าไม้ยิงท้าวปาจิตตายแล้วพานางไป
นางอรพิมใช้พระขรรค์แทงนายพรานตาย นางกลับมาที่ศพท้าว
ปาจิตรำไห้คร่ำครวญ พระอินทร์เกิดความสงสารแปลงกายเป็นงู
กับพังพอนสู้กัน เมื่อพังพอนตายงูก็ไปกัดเปลือกไม้ชนิดหนึ่งมา
เคี้ยวพ่นใส่บาดแผลพังพอน พังพอนจึงฟื้นขึ้นต่อสู้กัน ครั้นงู
ตายพังพอนก็ทำเช่นเดียวกัน สัตว์ทั้งสองปลัดกันตายปลัดกันฟื้น
เป็นเวลาพอสมควร

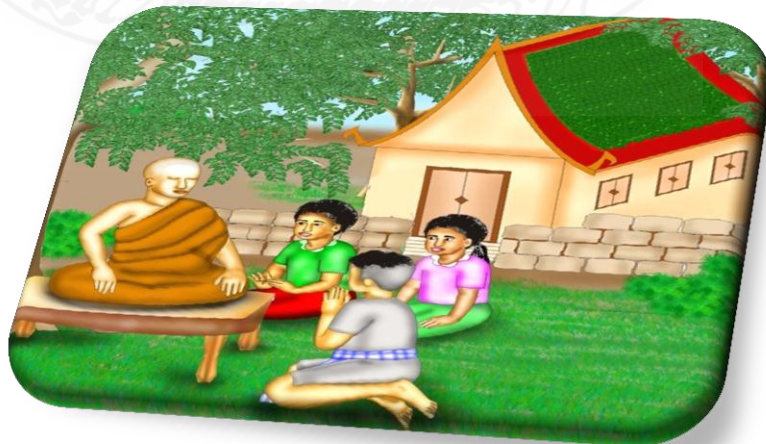

นางอรพิมเฝ้าสังเกตอยู่เห็นหนทางที่จะทำให้ท้าวปาจิตฟื้น จึงไปเอาเปลือกไม้มาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลท้าวปาจิตเช่นกัน ท้าวปาจิตฟื้นขึ้นได้ช่วยกันเก็บเปลือกไม้ติดตัวไป มาถึงฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่งซึ่งกว้างมากไม่มีเรือแพจะข้ามไปฝั่งตรงข้ามได้ เณรพายเรือผ่านมาท้าวปาจิตขอเรือว่า “ท่านช่วยส่งเราข้ามฝากด้วยเถอะนะ” เณรเห็นนางอรพิมสวยมากก็คิดจะพานางไปกับตน จึงบอกว่า “เรือลำนี้ขึ้นได้ครั้งละสองคนเดี่ยวเรือจะล่ม” แล้วก็พายเรือพานางอรพิมจากไป

นางอรพิมต้องคิดหาอุบายหนีจากเณร นางบอกเณรว่า “ฉันอยากกินมะเดื่อ ให้ท่านปีนขึ้นไปเก็บมาให้” เณรหลงเชื่อปีนต้นไม้ไปหาลูกมะเดื่อที่นางต้องการ นางรีบเอาหนามมาไว้โคนต้น แล้วลงเรือพายหนีไป ก่อนไปได้สั่งไว้เป็นวาจาสิทธิ์ว่า “ให้เณรอยู่บนต้นมะเดื่ออย่าไปไหน” เณรจึงตายบนต้นมะเดื่อนั่นเอง ก่อนตายเณรได้แข่งให้มีแมลงหวี่มาเกิดในลูกมะเดื่อทุกลูกไป

นางอรพิมพายเรือกลับมาหาท้าวปาจิตแต่ไม่พบ จึงจอดเรือแล้วขึ้นฝั่งเที่ยวตามหา พระอินทร์เกิดความสงสารจึงปลอมเป็นฤษีลงมาประทานแหวนให้วงหนึ่งบอกนางว่า “ถ้าสวมไว้ที่นิ้วชี้จะกลายร่างเป็นชาย แต่ถ้าถอดออกสวมนิ้วอื่นจะกลายเป็นหญิงดังเดิม” นางจึงสวมแหวนที่นิ้วชี้จึงกลายร่างเป็นชายออกเดินทางติดตามท้าวปาจิตต่อไป นางร่อนเร่ไปในเพศชายมาถึงเมืองจัมปาศนคร

หนึ่งปีต่อมานางอรพิมไปอยู่ที่วัดแห่งหนึ่งศึกษาพระธรรม
วินัยจนมีความรู้แตกฉาน นางอรพิมให้สร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่ง
เขียนภาพเล่าเรื่องนางกับท้าวปาจิตที่ฝาผนัง นางตั้งไว้ว่า “ถ้ามี
ผู้ใดมาดูภาพเขียนฝาผนังแล้วร้องไห้ ให้ท่านเฝ้ารีบไปบอกให้รู้
ทันทีนะ”

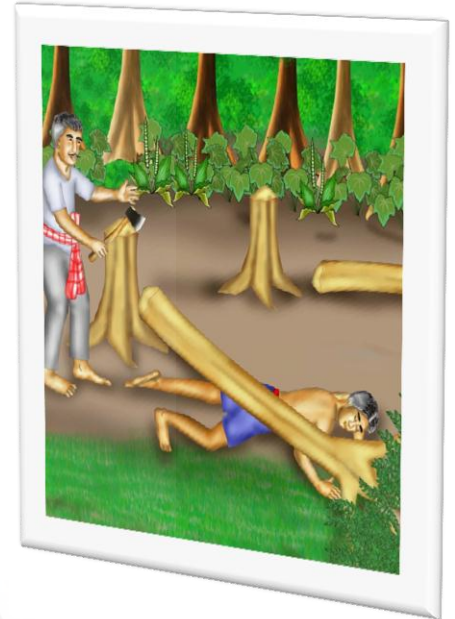
วันหนึ่งท้าวปาจิตเดินทางมาถึงเมืองนี้ ได้เข้าพักอาศัยใน
โบสถ์ และนอนหลับด้วยความเหน็ดเหนื่อย ครั้นตื่นขึ้นมองไป
รอบๆ เห็นภาพเขียนบนฝาผนังโบสถ์ ได้ลุกไปเดินดูโดยรอบรู้ว่า
เป็นเรื่องราวของตนกับนางอรพิม จึงทรุดลงร่ำไห้อยู่ตรงนั้น คน
เฝ้าโบสถ์รีบนำความไปเล่าให้พระสังฆราชรู้ พระสังฆราชให้นำ
ท้าวปาจิตไปพบ

ท้าวปาจิตสอบถามความเป็นมาของภาพเขียน พระสังฆราช
ได้เล่าให้ฟังและบอกว่าตนคือนางอรพิม จากนั้นก็ถอดแหวนออก
สวมที่นิ้วนางกลายเป็นหญิงตามเดิม ทั้งสองสวมกอดกันร่ำไห้
ด้วยความยินดีเป็นที่สุด นางอรพิมบอกลาชาวบ้านเดินทางกลับ
นครธม พระเจ้าอุทุมพรราชมีความยินดีมากจึงอภิเษกให้ท้าวปาจิต
เป็นกษัตริย์ปกครองนครธมสืบไป

ครอบครัวหนึ่งมีลูกหลายคน เจ็ดคนเป็นลูกชายที่มี
พลังกำลังแข็งแรง แต่กินอาหารจุกมากกินข้าววันละเจ็ดหม้อ ลูกๆ
คนอื่นหิวโหยอดอยากกินไม่ทัน พ่อแม่มีฐานะยากจนลงทุกวัน

พ่อแม่จึงปรึกษากันว่า “แม่ฉันจะพาเจ้าเจ็ดคนไปตัดไม้
ในป่า” พ่อออกความคิดแม่พูดเสนอว่า “พ่อโค่นต้นไม้ใหญ่ๆ ให้
เจ้าเจ็ดคนรับจะได้เป็นอุบัติเหตุต้นไม้ล้มทับ” เมื่อลำต้นไม้โค่นลง
มามีทั้งไม้ปกคลุมร่าง พ่อคิดว่า “เจ้าเจ็ดคนยกโทษให้พ่อด้วยที่
ทำผิดกับเจ้า” พ่อเดินร้องไห้คร่ำครวญกลับบ้าน

เจ็ดคนสลบไปเมื่อฟื้นขึ้นมาจึงนำขวานที่พ่อทิ้งไว้ ถาก
เป็นเสาเรือนขนาดใหญ่ “พ่อคงดีใจที่ได้เสากลับไปฝาก” เจ็ด
คนเดินยิ้มแบกเสากลับบ้าน พ่อแม่เห็นลูกยังไม่ตายก็ดีใจและ

ขอโทษลูกที่คิดไม่ดี “ฉันไม่โกรธหรอก เพราะกินข้าวกินปลาผัด
มนุษย์ ทำให้พ่อแม่ลำบาก” เจ็ดคะแนนพูดด้วยเสียงสั้นเครือ

เจ็ดคะแนนตัดสินใจลาพ่อแม่พี่น้องไปเผชิญโชคตามลำพัง
“วันนี้หิวเหลือเกิน ต้องจับ กวางย่างกินสักตัว” เจ็ดคะแนนใช้ชีวิต
อาศัยตามป่าเขาสัตว์ร้ายก็ไม่กล้าทำอันตราย

เจ้าร้อยเล่มเกวียนคุยว่า “ฉันสามารถลากเกวียนบรรทุกของ
ไปได้ถึงร้อยเล่มเกวียนเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์” เจ็ดคะแนนได้ยิน “ขอข้า
ประลองกำลังหน่อยนะ” แล้วดึงเกวียนให้หยุด เจ้าร้อยเล่มเกวียน
โกรธจึงเกิดการประลองกำลังกัน ทั้งสองคนมีความสามารถจึง
ผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะ แล้วสัญญาเป็นเพื่อนรักกัน

ฝ่ายเจ้าไฟร้อยกอเป็นคนมีกำลังมาก “ฉันเก่งเรื่องฟันไม้ไฟ ได้หมดดวงพญาไฟ นำมาผูกติดกันแล้วลากไปขาย” เจ้าร้อยเล่ม เกวียนได้ฟังก็อยากลองกำลังดึงกอไฟที่ผูกให้หยุด “ไม่มีทางสำเร็จ หรือ” เจ้าไฟร้อยกอหัวเราะ แต่เจ็ดคนนั้นมีกำลังมากดึงหยุดได้

เจ้าไฟร้อยกอโมโหมากจึงชกต่อยกับเจ้าร้อยเล่มเกวียน “เหนื่อยกันรึยัง ไม่มีใครแพ้ใครชนะหรือ” เจ้าเจ็ดคนนตะโกน ถาม “เราสามคนมาสาบานเป็นเพื่อนรักคอยช่วยเหลือกันจะ ดีกว่า” ทั้งสามคนยิ้มและจับมือเป็นเพื่อนกัน

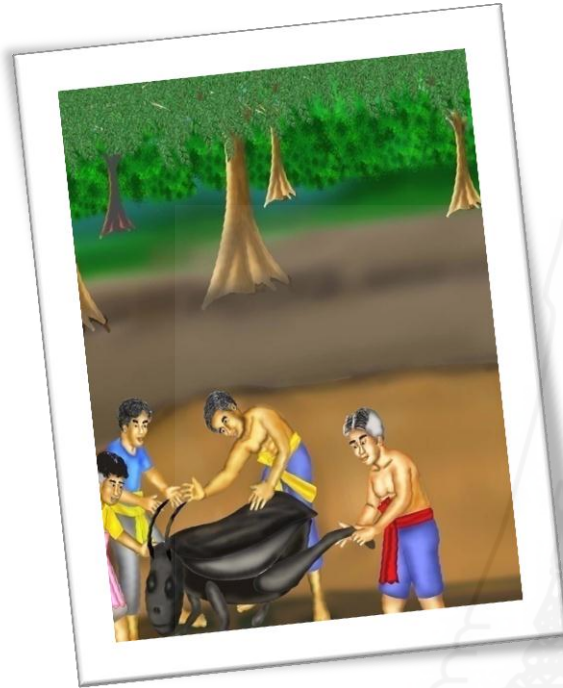

เจ็ดคนและเพื่อนสองคนเดินทางมาถึงแม่น้ำใหญ่ “เอ้า เจ้าหนุ่มคนนี้เอาหัวตอก ต้นเต็ง ต้นรัง ได้ยังไง” เจ้าร้อยเล่ม เกวียนแปลกใจ “ข้าชื่อเจ้าหัวตอกก็เป็นคนหัวแข็งเหมือนก้อน เหล็ก” เจ้าหัวตอกก็คุยโว ทั้งสามสหายอยากลองกำลังจึงปลัดกัน ดำน้ำไปจับไม้เอาไว้แต่ไม่สำเร็จ

เจ็ดคนกับเจ้าหัวตอกต้องประลองกำลังกัน “เจ้าแข็ง แรงมาก ข้าแพ้อ่างชนะบ้าง” เจ้าหัวตอกก็ชม “เราทั้งคู่คนมีความสามารถกันคนละอย่างควรมารักและสามัคคีกัน” เจ็ดคนชักชวน ทั้งสี่สหายจึงสัญญาเป็นเพื่อนตายแล้วออกเดินทางแสวงโชคต่อไป

ป่าใหญ่แห่งหนึ่งมีต้นไม้ใหญ่มาก นกตัวใหญ่เท่าเกวียน จึงหวีดใหญ่เท่าประทุนเกวียนชายหนุ่มทั้งสี่พบรุ้งหวีด “ข้าอยากกินจิ้งหวีดอย่างจังเลย” สี่สหายพูดพร้อมกัน เจ้าหัวตอกก็ “ข้าขออาสาไปจับจิ้งหวีดเท่าที่ตนเอง” แต่ถูกตีกระดูกกระเด็นออกมา

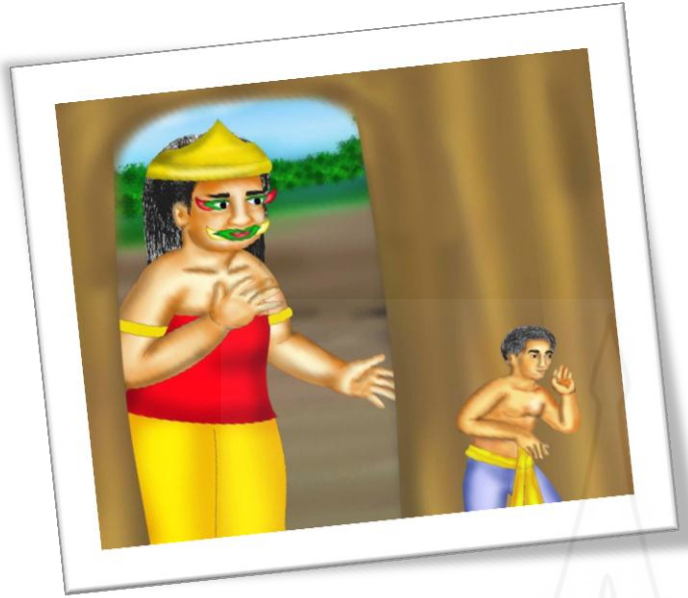
เจ้าร้อยเล่มเกวียน เจ้าไฟร้อยกอ อยากลองกำลังจึงลงไปจับจิ้งหวีดพร้อมกัน “โอ๊ย โอ๊ย เจ็บแข็ง เจ็บขา หหมดแล้ว” สองหนุ่มล้มตะกรุบไม่เป็นท่า เจ็ดคนขอลองบ้าง “นี่แน่ เก่งนักหรือ เจ้าจิ้งหวีด” ชายหนุ่มกระซอกเต็มแรงต้องนำขามาย่างกินได้เจ็ดวัน

สี่สหายปรึกษากันจึงให้เจ้าหัวตอกตี “เอ็งไปขอไฟจากบ้าน
 ยักษ์หลังใหญ่ไป” “ยักษ์จำ ขอไฟหน่อยนะ” เจ้าหัวตอกตีประจบ
 “อยากได้ก็ลงไปห้องใต้ดินสิ” ยักษ์กล่าวอย่างใจเย็น

เจ้าหัวตอกตีพาเชื้อเดินเข้าไปห้องใต้ดิน “เจ้านี้ใจกล้ามาก ไม่
 รู้จักตายเสียแล้ว” ยักษ์แยกเขี้ยวพร้อมกับจับหักแขนหักขา แล้ว
 จับไปขังกรงเหล็กห้องใต้ดิน

เจ้าร้อยเล่มเกวียน เจ้าไผ่ร้อยกอ นั่งรอไม่ไหวก็เดินตามไป
 “มาอีกสองคนรี เจ้ามนุษย์เนื้อหวาน” ยักษ์พูดด้วยเสียงอันดัง
 “โ้ย โ้ย ปล่อยพวกเข้าไปเถอะ ข้ากลัวแล้ว” สองหนุ่มร้องด้วยความเจ็บปวด

เจ็ดคนนแอบเข้ามาในบ้านยักษ์ “เจ้าเข้ามาช่วยเพื่อนๆ รึอย่าหวังเลยว่าจะได้กลับไป” ยักษ์หัวเราะชอบใจ “ข้าไม่กลัวหรอก” ลึนเสียงพูดเจ็ดคนกระโดดตีบกรงเหล็ก จับยักษ์มาหักแข้งหักขาเพื่อแก้แค้นให้เพื่อน

ยักษ์กลัวมาก บอกว่า “ข้ามีน้ำมันวิเศษทาแล้วเพื่อนๆ ของเจ้าขาแขนจะหายเป็นปกติ” เพื่อนทั้งสามคนดีใจที่ร่างกาย กลับสมบูรณ์เหมือนเดิม

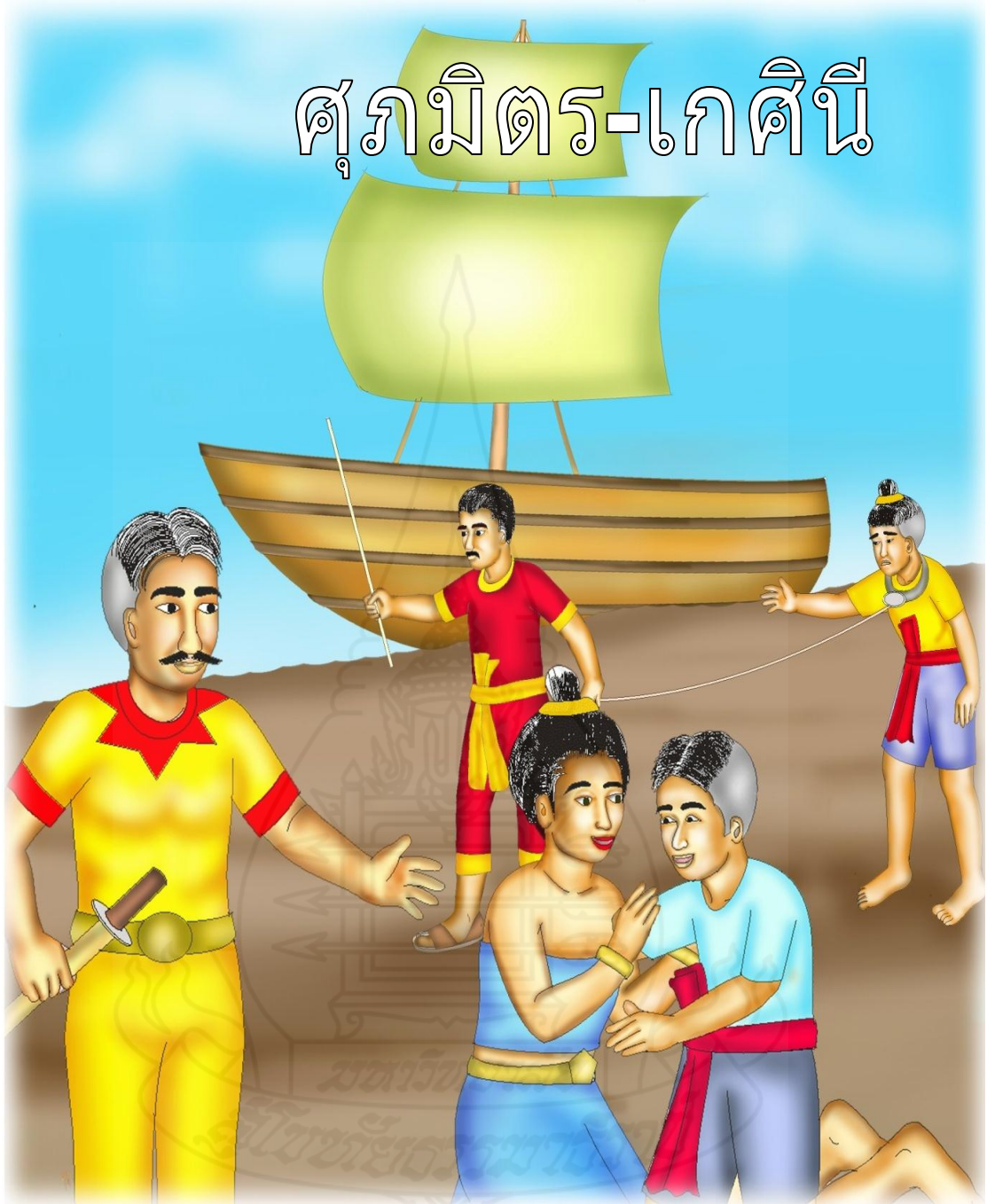
เจ้าเมืองยักษ์ทราบข่าว “ทหารยักษ์ช่วยกันจับเจ้ามนุษย์ทั้งสี่ให้ได้ ข้าจะให้รางวัล” เจ็ดคนกับเพื่อนทั้งสามช่วยกันหักต้นเต็ง ต้นรัง และเสาเรือน มาเป็นอาวุธต่อสู้พวกยักษ์ “ไชโยพวกเราชนะแล้ว เจ้าเมืองยักษ์ยอมแพ้แล้ว”

เจ็ดคนนได้เป็นเจ้าเมืองยักซ์ มีนามว่า พระเจ้าสัตต
 กุมภราช ส่วนเพื่อนสามคนได้รับรางวัล ยศฐาบรรดาศักดิ์
 ทรัพย์สินเงินทองและข้าทาสบริวารมากมาย พระเจ้าสัตต
 กุมภราช ได้รับพ่อแม่พี่น้องมาอยู่ด้วยกัน ทุกคนต่างยกย่อง
 สรรเสริญที่ มีความกตัญญูต่อบิดามารดาขอให้มีความ
 เจริญรุ่งเรืองสืบไป

ศุภมิตร-เกศินี

เมืองจัมปาศักดิ์มีกษัตริย์ทรงพระนามว่า ศุภมิตร
พระมเหสีนามว่า พระนางเกศินี มีพระโอรส ๒ องค์ คือ
พระชัยเสนและพระชัยทัต พระองค์ปกครองบ้านเมืองด้วย
ทศพิธราชธรรม ชาวประชาอยู่ด้วยความสุขตลอดมา

พระอนุชาของพระองค์ได้คิดการกบฏขึ้นเพื่อชิงราชสมบัติ
พระศุภมิตรเห็นว่าถ้าจะต่อสู้กันบรรดาข้าทหารของทั้งสองฝ่ายก็
ต้องล้มตายลงเป็นจำนวนมาก ดังนั้นพระองค์จึงตัดสินพระทัย
หนีออกจากเมือง พร้อมด้วยพระมเหสีและพระโอรสทั้งสอง
พระองค์

พระศุภมิตรพาพระมเหสีและพระโอรสมาถึงต้นไม้ใหญ่ พบ
ลูกนกแขกเต้าอยู่ในรังสองตัว พระโอรสอยากได้มาเล่น “พระบิดา
ลูกอยากได้ลูกนกลงมาเล่น” พระศุภมิตรห้ามว่า “อย่าทำจะเป็น

บาปกรรม” พระโอรสเล่นแรงๆมีการถอนขน จับปีกคลีจนขนร่วง
หลุดไป

ครั้นมาถึงต้นไม้ใหญ่พระศุภมิตรใคร่จะข้ามแม่น้ำไปอีกฝั่ง
หนึ่ง “พ่อจะพาแม่ข้ามไปฝั่งโน้นก่อนให้ลูกคอยอยู่ฝั่งนี้นะ”

พระศุภมิตรรับสั่ง จึงอุ้มพระนางเกศินีพาว่ายข้ามแม่น้ำ
กว้างแห่งนั้นไปด้วยพระบารมี โดยได้พักอยู่ที่ต้นสะเดา พระนาง
เกศินีขอร้องว่า “ท่านพี่ พักเหนื่อยก่อนเถอะ” สักครู่ก็จะหวน
กลับไปรับพระโอรสทั้งสอง

นายอำเภอลำเลี่ยนเรือผ่านมาเห็นพระนางเกศินีมีความงาม
จึงอุ้มพระนางลงลำเลี่ยนไป นายอำเภอกล่าวว่า “ข้าอยากจะได้
พระนางเป็นภรรยา” พระนางเกศินี “ข้าขอตั้งสัตย์อธิษฐานว่า

นอกจากพระศุภมิตรแล้วผู้ใดเข้าใกล้ ขอให้กายชำระร้อนราวกับไฟ”
นายสำเภาจึงไม่อาจล่วงเกินนางได้

นายประมงพากันมาทอดแหหาปลาพบพระโอรสก็รัก
อยากได้ไปเป็นลูกจึงอุ้มเอาลงเรือไป พระชายเสนโอรสองค์ใหญ่ว่า
“พระบิดาข้ากำลังพาแม่ไปฝั่งโน้น เดียวจะกลับมารับ” นาย
ประมงก็ไม่ฟังนำพระโอรสลงเรือหายไป พระศุภมิตรว่ายนํ้ามาถึง
มาถึงก็เรียกหาลูก “ชายเสน ชัยทัต พ่อมาแล้ว” พระศุภมิตรร้องให้
คร่ำครวญหาลูกด้วยความเหนื่อยล้าจึงสลบไป

พระศุภมิตรว่ายนํ้ากลับมหาพระนางเกศินีไม่พบ เห็นแต่ รอยตำเสาจอดจึงรู้ว่านายตำเสาเอาตัวไปแล้ว พระศุภมิตร รำพึงว่า “ข้าสูญเสียราชบัลลังก์ ลูกและเมีย แล้วจะมีชีวิตอยู่ ทำไม” แต่เมื่อใช้พระปัญญาตรึกตรองแล้ว ก็เห็นว่าสิ่งเหล่านั้น เป็นของนอกกาย พระองค์จึงระงับความโศกเศร้าออกเดินทางไป ถึงเมืองตักศิลาได้เข้าไปนอนที่อุทยานแล้วก็หลับไปด้วยความ เหน็ดเหนื่อย

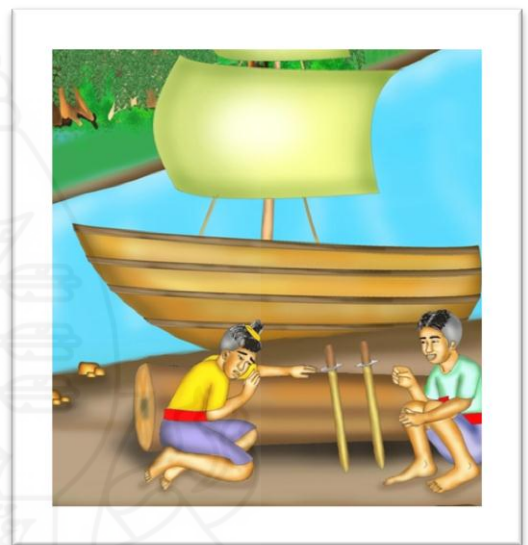
เมืองตักศิลาเจ้าผู้ครองเมืองได้สิ้นพระชนม์และไม่มี พระโอรสจะปกครองบ้านเมือง ฝ่ายพราหมณ์ปุโรหิตและเสนา อำมาตย์จึงทำตามโบราณราชประเพณี คือ เสี่ยงราชรถไปเกย บุคคลหนึ่งบุคคลใดที่มีบุญญาธิการ สามารถปกครองบ้านเมืองได้ จึงไปหยุดที่ พระศุภมิตรบรรทมหลับอยู่ จึงประคองแคร่สั้งซ์และ เชิญพระเจ้าศุภมิตรขึ้นครองราชย์สมบัติได้ปกครองประชาชน

พลเมือง ข้าขอปฏิญาณตนว่า “จะไม่มีพระมเหสีหรือพระสนมอื่น
เลย นอกจากพระนางเกศินี”

พระชัยเสนและชัยทัต เจริญวัยขึ้นเป็นหนุ่มรูปงาม นาย
ประมงจัดแจงหาข้าวของที่ดีมีค่านำโอรสทั้งสองมาเฝ้า
พระมหากษัตริย์ เพื่อฝากเป็นมหาดเล็ก พระศุภมิตรเห็น
พระโอรสรูปร่างงดงามคล้ายลูกของตนจึงถาม นายประมงว่า
“เป็นลูกของนายประมงหรือ ทำไมผิวพรรณหน้าตาไม่
เหมือนกัน” นายประมงตอบว่า “ทั้งสองงามอย่างมารดา”
พระศุภมิตรก็รักใคร่เป็นพิเศษเพราะเหตุที่เป็นพ่อลูกกัน และ
แต่งตั้งให้มหาดเล็ก

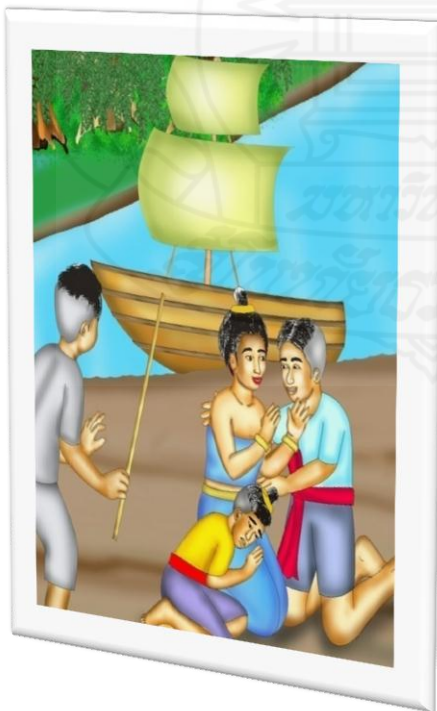
นายอำเภาค้าขายไปร้อยเอ็ดเจ็ดพระนครแล้วกลับมาค้าขายที่เมืองตักศิลา จึงได้จัดของบรรณาการไปถวายพระศุภมิตร พระองค์ตรัสถามว่า “ท่านมีถิ่นที่อยู่ที่ไหน และจะพักอยู่สักกี่วัน” นายอำเภตอบว่า “จะอยู่พอขายสินค้าหมดเท่านั้น” พระศุภมิตรจึงบอกว่า “จะให้มหาดเล็กไปอยู่ยามรักษาลำเนาให้” พระศุภมิตรมีรับสั่งให้พระชัยเสน พระชัยทัต “เจ้าทั้งสองช่วยไปอยู่ยามที่เรือนายอำเภ เกิดมีขโมยไปลักของเขา ฝ่ายเราจะเสียชื่อ”

พระชัยทัตง่วงนอนจึงขอให้พระชัยเสนเล่านิทานให้ฟังพอให้หายง่วง พระชัยเสนคิดเรื่องนิทานไม่ออกเพราะไม่ค่อยได้ฟัง จึงบอกว่า “พี่จะเล่าเรื่องเก่าให้ฟัง เราทั้งสองไม่ใช่ลูกนายประมงหรอก แต่เป็นลูกกษัตริย์ครองเมืองจัมปากนคร” แล้วก็เล่าเรื่องแต่

หนหลังให้ฟังจนถึงเมื่อได้มาเป็นมหาดเล็กในเมืองตักศิลา
 พระชัยทัต ได้ฟังก็ร้องไห้แล้วถามถึงพระบิดา พระมารดา
 พระชัยเสนจึงเอ่ยพระนามพระศุภมิตรและพระนางเกศินี และให้
 นื่องกราบลงไปพร้อมทั้งถวายพระพรแก่ทั้งสองพระองค์

พระนางเกศินีฟังอยู่ในห้อง พอได้ยินมหาดเล็กออกนามพระ
 นางก็ลืมตัว ตรงเข้ามาอกอดลูกไว้เลยสลบไปทั้งสามคน พวกนาย
 ลำเภาพากันอะอะขึ้น “เฮ้ย มหาดเล็กกอดกับพระนางเกศินี
 มหาดเล็กเป็นชู้กับเมียนาย” จึงเอาไม้ตีและจับมัดไว้แล้วนำ
 มหาดเล็กเข้าเฝ้า พระศุภมิตรมีคำสั่งว่า “ให้ลงโทษตามกฎหมาย
 บ้านเมืองด้วยการเหมียนตีแล้วนำไปประหารชีวิต” พระโอรสทั้ง
 สองสลบ เขาก็เอาโซ่ล่าคอจูงไปประจานรอบบ้านรอบเมือง

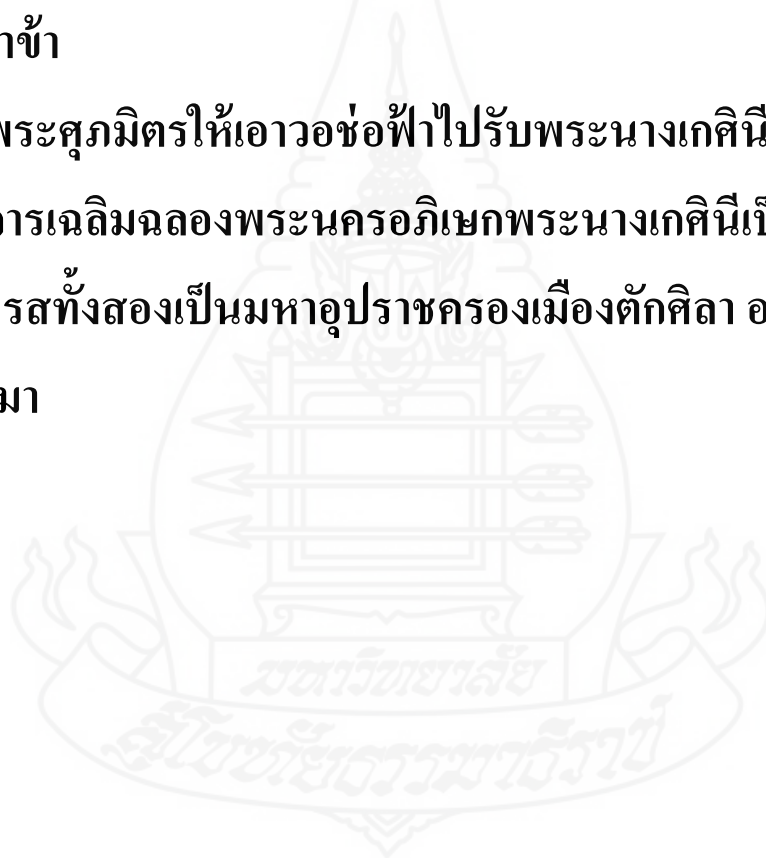
ฝ่ายพราหมณ์ปุโรหิต เห็นเหตุการณ์เข้าจึงถามพนักงานว่า “พวกทหารจะนำท่านมหาดเล็กไปไหน ให้เอาโซ่ออกหากทั้งสองหนี จะเอาคอก้าเป็นประกัน” แล้วพาทั้งสองพระองค์ไปหาพระศุภมิตร ถามพระองค์ว่า “ได้ทรงถามเรื่องราวหรือไม่จึงได้ลงโทษเช่นนี้” พระศุภมิตรจึงระลึกได้ว่า “ข้ามแต่ทางฝ่ายนาย ถ้าเขาเท่านั้น” จึงให้พราหมณ์ปุโรหิตลองซักถามดู

ฝ่ายพราหมณ์ปุโรหิต เห็นเหตุการณ์เข้าจึงถามพนักงานว่า “พวกทหารจะนำท่านมหาดเล็กไปไหน ให้เอาโซ่ออกหากทั้งสองหนีจะเอาคอก้าเป็นประกัน” แล้วพาทั้งสองพระองค์ไปหาพระศุภมิตร ถามพระองค์ว่า “ได้ทรงถามเรื่องราวหรือไม่จึงได้ลงโทษเช่นนี้” พระศุภมิตรจึงระลึกได้ว่า “ข้ามแต่ทางฝ่ายนาย ถ้าเขาเท่านั้น” จึงให้พราหมณ์ปุโรหิตลองซักถามดู

พระโอรสเล่าเรื่องให้ฟังว่า “ได้เล่าเรื่องอดีตให้น้องฟัง และออกพระนามพระศุภมิตร พระนางเกศินี” พระมารดาเกศินี จึงตรงเข้ามาทักท้วง พระศุภมิตรได้ยินร้องว่า “โธ่ลูกลูกพ่อ” แล้วก็สลบไป เหล่าเสนาอำมาตย์ก็แก้ไขให้ฟื้นขึ้น จึงทรงเล่าเรื่อง ทางฝ่ายพระองค์ที่ได้มาครองเมืองนี้ให้ฟัง และถามว่า “พระมารดาอยู่ที่ไหน” พระโอรสกราบทูลว่า “อยู่ในเรือสำเภา พระเจ้าข้า

พระศุภมิตรให้เอาวอข้อฟ้าไปรับพระนางเกศินีมา ได้จัดการเฉลิมฉลองพระนครอภิเษกพระนางเกศินีเป็นพระมเหสี พระโอรสทั้งสองเป็นมหาอุปราชครองเมืองตักศิลา อยู่เย็นเป็นสุขสืบมา

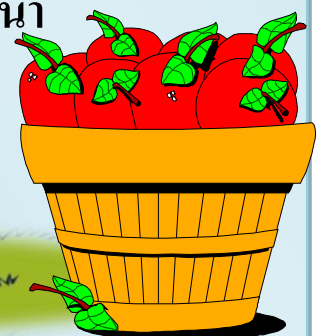

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์

ความหมาย

๑. จวัค เครื่องใช้ตัดแกง ตักข้าว ทำด้วย
กะลามะพร้าว
๒. จอมปลวก รังปลวกขนาดใหญ่
๓. เนลิมฉลอง งานเอ็กเกริกเพื่อแสดงความยินดี
๔. แตกฉาน ชำนาญ ,เชี่ยวชาญ
๕. บิณฑบาต อาหาร(ใช้แก่พระภิกษุ สามเณร)
๖. สัตตกุมภ หม้อเจ็ดใบ
๗. สรรเสริญ กล่าวคำยกย่อง เชิดชู
๘. สายยนต์ สายสิญจน์
๙. หิมพานต์ ชื่อป่าหนาวแถบเหนือของอินเดีย
๑๐. อภิเชก แต่งตั้งโดยพิธีรดน้ำ

คำถามชวนคิด

ตอนที่ ๑ เมื่อนักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้าน ๑๐ เรื่อง จบแล้ว
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามให้ถูกต้อง ๕ ข้อ

๑. นิทานเรื่องใดให้ข้อคิดเกี่ยวกับความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
ยกตัวอย่างมา ๓ เรื่อง

ตอบ.....

๒. สถานที่ใดในนิทานมีอยู่จริงถึงปัจจุบัน ยกตัวอย่างมา ๕
สถานที่

ตอบ.....

๓. นักเรียนได้ข้อคิดเรื่องใดบ้างจากการอ่านนิทานพื้นบ้าน
โคราช

ตอบ.....

๔. เหตุใดพระศุภมิตรจึงได้เป็นกษัตริย์เมืองตักศิลา

ตอบ.....

๕. นิทานอธิบายเหตุเรื่อง “เต่าเหาะ” เพราะอะไรเต่าจึงมี
กระดูกอยู่นอกเนื้อ

ตอบ.....

คำถามชวนคิด

ตอนที่ ๒ เมื่อนักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้าน ๑๐ เรื่อง จบแล้ว
คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำศัพท์ที่มีความหมาย
ตรงกัน

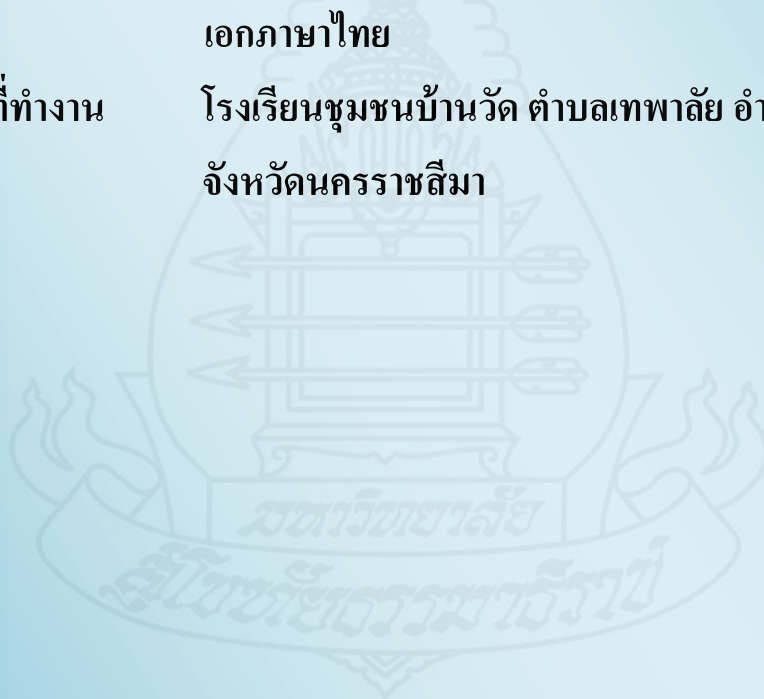
๑.		หม้อเจ็ดใบ
๒.		สายสิญจน์
๓.		เครื่องใช้ตัดข้าว
๔.		ชำนาญ , เชี่ยวชาญ
๕.		งานเอ็กเกริก, ยินดี

บรรณานุกรม

- กุศยา แสงเดช (2545) *หนังสือส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร แม็ค
- จินตนา ไบกาซุยี (2534) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- . (2542) *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร
ศิลปาบรรณาการ
- ฉรงค์ ทองปาน (2526) *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
- ถวัลย์ มาศจรัส และพรพรด เจนสุวรรณ (2547) *นวัตกรรมการศึกษาชุด หนังสือ
การ์ตูน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ชารอักษร
- รังสิมันต์ นิมรักษ์ (2550) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร
สุวีริยาสาส์น
- รัถพร ชังธาดา (2542) *หนังสือสำหรับเด็ก* มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*
กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์
- วรรณิ โสมประยูร (2537) *การเขียนแบบสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ประวัติผู้เรียบเรียง “นิทานพื้นบ้านโคราช”

ชื่อ	นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๓
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๖๕๕ หมู่ ๑ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยครุนครราชสีมา เอกภาษาไทย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนบ้านวัด ตำบลเทพาลัย อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดี ที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์วิทยากรในท้องถิ่นเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านของโคราช ลักษณะของเนื้อหาเป็นการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบและมีคำถามท้ายเล่ม

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือและสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนบ้านวัด จำนวน 10 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง 3 คน กลุ่มปานกลาง 4 คน กลุ่มอ่อน 3 คน

1.3 การสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสือ ดังนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะหนังสือ ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ 9 ปี ลักษณะของเนื้อหาเป็นนิทานพื้นบ้านโคราช มีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบและมีคำถามท้ายเล่ม

1.3.2 การสร้างหนังสือและพัฒนาหนังสือ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ วิธีการ หลักการและเทคนิควิธีการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน โคราช จากเอกสารต่าง ๆ การสัมภาษณ์วิทยากรในท้องถิ่น แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน
- 3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โดยการนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร ตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ และเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือ แล้วดำเนินการสร้างหนังสือ
- 4) สร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ 2 ชุด โดยชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพหนังสือ เป็นแบบประเมินค่าความสอดคล้อง และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ
- 5) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน พิจารณาคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ
- 6) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 7) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านวัด จำนวน 10 คน โดยแบ่งเป็น กลุ่มเก่ง 3 คน กลุ่มปานกลาง 4 คน กลุ่มอ่อน 3 คน ประเมินความคิดเห็นแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล
- 8) จัดทำรายงานสรุปผลการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านมีรายละเอียด ดังนี้

1.4.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายการประเมินอยู่ 5 ด้าน

- 1) ด้านรูปเล่ม ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ขนาดของเล่มเหมาะสมกับนักเรียน การออกแบบสวยงาม ดึงดูดความสนใจ ภาพประกอบหน้าปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

การเข้าเล่มและกระดาษที่ใช้จัดพิมพ์ได้คุณภาพ มีความครบถ้วนของส่วนประกอบของหนังสือ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

2) ด้านการจัดภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การจัดภาพเป็นระเบียบ เรียบร้อย บุคลิกของตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบมีความเหมาะสมสวยงาม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ส่งเสริมคุณธรรม ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.66 - 1.00

3) ด้านการดำเนินเรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องเหมาะสม ชวนติดตาม มีความต่อเนื่องในการลำดับภาพ ตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.66 - 1.00

4) ด้านเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีสาระและประโยชน์ต่อนักเรียน ได้ข้คิดเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

5) ด้านภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า สำนวนภาษาสุภาพ คำประพันธ์ที่ใช้เหมาะกับวัยของนักเรียน ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย และความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถาม มีรายการประเมิน ด้านเนื้อเรื่อง สำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่ม และการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 2.8 คือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือ ด้านสำนวนภาษา และด้านเนื้อเรื่อง ตามลำดับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 2.64 คือ ด้านภาพประกอบ และด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ส่วนผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวมมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.69

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “นิทานพื้นบ้าน โคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านรูปเล่ม

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในด้านรูปเล่ม คือ ขนาดของเล่มเหมาะสมเนื้อเรื่อง และวัยของนักเรียนมาก ภาพประกอบหน้าปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง การออกแบบสวยงาม ดึงดูดความสนใจของนักเรียน ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย การเข้าเล่มและกระดาษที่ใช้ในการจัดพิมพ์ได้คุณภาพ มีความครบถ้วนของส่วนประกอบของหนังสือ

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน ขนาดของหนังสือเหมาะสม ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาเลือกสร้างหนังสือที่มีขนาดเล่มพอเหมาะ ไม่เล็กเกินไปหรือใหญ่เกินไป เลือกใช้ตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ปราณี เชียงทอง (2526 : 78 – 79) ที่กล่าวว่า รูปเล่มควรจะเหมาะมือ สะดวกต่อการหยิบถือของเด็กลักษณะรูปเล่มภายนอกดึงดูดใจเด็กเป็นสำคัญ ความหนาและความใหญ่เกินของหนังสือไม่เป็นที่ถูกใจของเด็ก กระดาษมีคุณภาพดี ขนาดตัวหนังสือต้องพอเหมาะกับความวัยและสายตาของเด็ก มีความชัดเจน ไม่เลอะเลือน

2.2 ด้านการจัดภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในด้านการจัดภาพ คือ การจัดวางภาพและตัวอักษรมีความเหมาะสมเป็นระเบียบเรียบร้อย บุคลิกของตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบมีความเหมาะสมสวยงาม ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมคุณธรรมให้แก่ นักเรียน ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบสวยงามชวนให้อ่าน และสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาเลือกใช้ภาพประกอบ และสีที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ หทัยตันหยง (2529: 108 – 159) ที่กล่าวว่า การจัดภาพในหนังสือสำหรับเด็กโตขนาดอายุ 6 – 12 ขวบ ควรใช้ภาพขนาดครึ่งของหน้า อาจจะเป็นภาพเหมือนหรือภาพการ์ตูนก็ได้ ส่วนสีนั้นทั้งเด็กเล็กหรือเด็กโต ชอบประเภทแม่สีและสีทึบฉาด บาดตา โดยเน้นสีแดง เหลือง น้ำเงิน และเขียว

2.3 ด้านการดำเนินเรื่อง

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในด้านการดำเนินเรื่อง คือ การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ชวนให้ติดตามโดยตลอด ตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความต่อเนื่องในการลำดับภาพ

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อเรื่องมีความยาวพอเหมาะ สนุก ชวนให้ติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับ กุศยา แสงเดช (2545: 11) ที่กล่าวว่า เนื้อเรื่องมีวัตถุประสงค์ชัดเจน ไม่สับสน ยุ่งยาก สนุกสนานเพลิดเพลิน ตัวละครไม่มากและมีภาพดำเนินเรื่องแทน ไม่มีบทบรรยายมากเกินไป

2.4 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในด้านเนื้อหา คือ เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีสาระและประโยชน์ต่อนักเรียน ได้ข้คิดเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน มีความยาวเหมาะสม มีคำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิดสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ละเมียด ลิมอักษร (2521: 24 – 25) ที่กล่าวว่า หนังสือที่ดีสำหรับเด็กต้องเป็นเรื่องสั้น ไม่ยาวเกินไป เรื่องที่เด็กชอบและตรงกับความสนใจ ให้ความเพลิดเพลิน และให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน เช่น ให้ความรู้ใหม่ นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียน เช่น เรื่องประวัติศาสตร์บุคคลสำคัญ และคุณธรรมต่าง ๆ

2.5 ด้านภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในด้านภาษา คือ สำนวนภาษาสุภาพ คำประพันธ์ที่ใช้เหมาะกับวัยของนักเรียน อ่านแล้วเข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ภาษาสละสลวย นำอ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่าย ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาเลือกใช้ภาษาและสำนวนที่เข้าใจง่าย ไม่ต้องแปลซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับสำลี รักสุทธี (2544: 60-63) ที่กล่าวว่า ต้องเป็นภาษาที่สื่อความชัดเจน ใช้ภาษาง่าย ใช้ภาษาสุภาพ ใช้คำคุ้นเคย และสอดคล้องกับ ละเมียด ลิมอักษร (2521: 24 – 25) ที่กล่าวว่า ควรใช้ภาษาที่รัดกุม เข้าใจง่ายอ่านง่าย ไม่สับสนวุ่นวาย แทรกบทสนทนาตามความเหมาะสม ไม่ใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนจนเกินไป ใช้สำนวนที่เด็กชอบและคุ้นเคย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหนังสือให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเล่มนี้ นักเรียนต้องมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างน้อยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยน้อยกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควรมีครูหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำ

3.1.3 เมื่อผู้อ่านอ่านเนื้อหาในหนังสือจบ ควรทำกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายเนื้อเรื่องในแต่ละเรื่อง เพื่อตรวจสอบความรู้เบื้องต้นของนักเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 การคัดเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจที่จะนำมาจัดทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ครูควรเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย ท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน

3.2.2 ควรนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

3.2.3 ครูผู้สอน ควรสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ให้มีความยากง่ายแตกต่างกันตามระดับชั้น

บรรณานุกรม

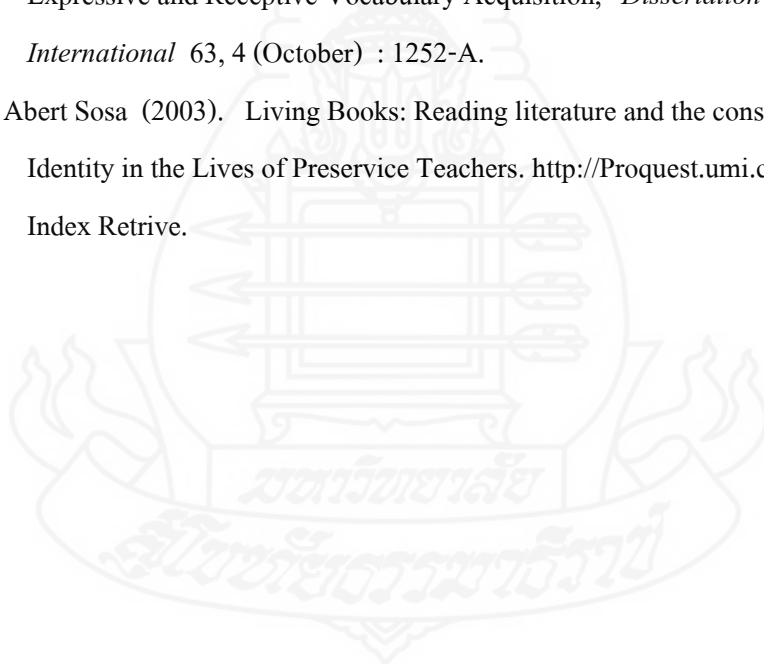

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2544) *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2551) *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ คำสั่งที่ วก. 418/2522 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2522 เรื่อง “กำหนดหนังสือเรียน
สำหรับใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา”
- กุศยา แสงเดช (2545) *หนังสือส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร แม็ค
- กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545) *คติชาวบ้าน* กรุงเทพมหานคร ชวนพิมพ์
- จินตนา ไบกาชุย (2534) *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- _____. (2536) “การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง” *วารสารการศึกษา กทม* 16, 7 (เมษายน) :
20-24
- _____. (2537) *การเขียนสื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____. (2542) *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- เจือ สตะเวทิน (2505) *ตำรับวรรณคดี พระนครศรีอยุธยา* คลังวิทยา
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2526) *การศึกษาเด็ก พิษณุโลก ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก*
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร
ศิลปาบรรณาการ
- ณรงค์ ทองปาน (2526) *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู
- ถวัลย์ มาศจรัส และพรพุด เจนสุวรรณ (2547) *นวัตกรรมการศึกษาชุด หนังสือการ์ตูน กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร ชารอักษร
- นพมาศ จิตศักดิ์ (2546) “การสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมาเก้าหาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเฉลิม มากนวล (2545) *กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3*
กรุงเทพมหานคร ประสานมิตร

- ปราณี เชียงทอง (2526) *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- ผจงวาด พูลแก้ว (2547) *แบบฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน* กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- พินิจ จันทรชัย (2546) “การสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง บุญผะเหวด ร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527) *การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม หน่วยที่ 9-15* นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
- เมธินี สว่างศรี ไวท์ (2550) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- รัตพร ชังธาดา (2542) *หนังสือสำหรับเด็ก* มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2542) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์
- ละเมียด ลิมอักษร (2521) “มาทำหนังสือกันเถอะ” *ประชากรศึกษา* 29, 12 (กรกฎาคม) : 23 – 25
- ลาวัญย์ สังขพันธานนท์ และคนอื่น ๆ (2549) *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต* มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549) *หลักสูตรและการสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ช้างทอง
- วรรณิ โสมประยูร (2537) *การเขียนแบบสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- _____ (2542) *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ศศิธร ัญญลักษณ์นันท์และคนอื่นๆ (2537) *ของดีโคราช เล่มที่ 2 สาขาศิลปและภาษา* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สนิท สัตโนภาส (2545) *การพัฒนาการสอน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- สมพร มั่นตะสูตร (2534) *การอ่านทั่วไป* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ลำลี รักสุทธิ (2544) *เทคนิคการเขียนหลักสูตร* กรุงเทพมหานคร เรื่องแสงการพิมพ์

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540) *การสร้างทีมงาน* กรุงเทพมหานคร ดีดีบุคส์โตร์
- เสถียร โตร์ส (2544) *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531) “โครงการนำร่องการพัฒนาการอ่านของประเทศไทย : การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางภาษาในจังหวัดสุรินทร์” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษา* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- หทัย ดันหยง (2529) *การสร้างสรรคัวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- อรุณี จิรมหาศาล (2550) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เทียวเมืองสามชชัย” *การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Harvey, Margaret Faye (2002). “The Impact of Children’s Audiobooks on Preschoolers’ Expressive and Receptive Vocabulary Acquisition,” *Dissertation Abstracts International* 63, 4 (October) : 1252-A.
- Gonzalez, Abert Sosa (2003). *Living Books: Reading literature and the construction of Reading Identity in the Lives of Preservice Teachers*. <http://Proquest.umi.com/pqdweb/?Index+Retrive>.

ภาคผนวก

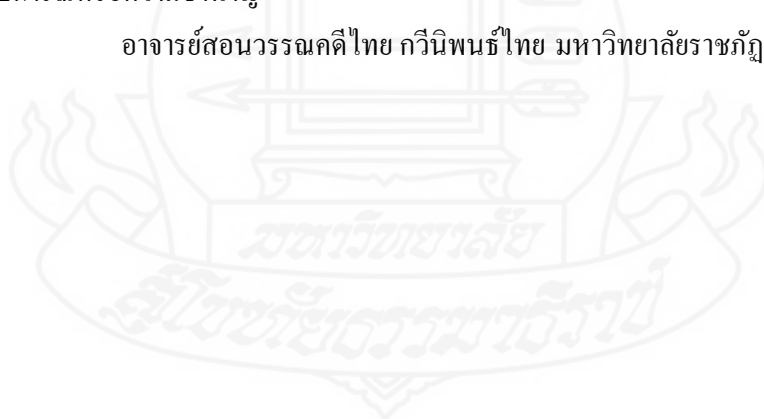

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ   ดร.วรเดช มีแสงรุทรกุล
 สถานที่ทำงาน   มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา   PH.D.in SanSkrit จากUniversity of Madras ประเทศอินเดีย ด้านภาษาสันสกฤต
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
    อาจารย์สอน ด้านวรรณคดีวิจารณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
    ภาษาบาลีสันสกฤตในไทย จารึกคฤณณ์ และอินเดียศึกษา
    นิตานไทย นิตานอินเดีย
2. ชื่อ   อาจารย์ พิษณุวี ทองกลาง
 สถานที่ทำงาน   มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา   ศษ.ม. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
    อาจารย์สอนด้าน ภาษาไทย การสื่อสารธุรกิจภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
3. ชื่อ   อาจารย์ จิรัชูพร ไทยงูเหลือม
 สถานที่ทำงาน   มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 วุฒิการศึกษา   กศ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ ประสานมิตร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
    อาจารย์สอนวรรณคดีไทย กวีนิพนธ์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/453

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 กันยายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.วรงค์ มีแสงรุทธกุล

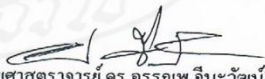
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษายะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0818779839

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 459

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพลู อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 กันยายน 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ พิชญาวี ทองกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้าน โคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ตาม โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0818779839

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 45๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพลู อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

30 กันยายน 2556

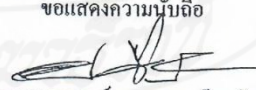
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ จีรวิพร ไทยงูเหลือม
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ตาม โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 0818779839

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพของหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ใช้ประเมินเรื่อง “นิทานพื้นบ้าน โคราช”
2. แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ
3. วัตถุประสงค์ของการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน ไปปรับปรุงแก้ไขหนังสือให้มีประสิทธิภาพตามแบบประเมินคุณภาพ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

โดย	+ 1	หมายถึง	เหมาะสม
	0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
	- 1	หมายถึง	ไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+ 1	0	-1
ด้านรูปเล่ม 1. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับนักเรียน 2. การออกแบบสวยงามดึงดูดความสนใจ 3. ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือ 4. คุณภาพของกระดาษที่ใช้จัดพิมพ์ 5. คุณภาพของการเข้าเล่ม 6. ภาพประกอบหน้าปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 7. ความครบถ้วนของส่วนประกอบของหนังสือ			
ด้านการจัดภาพ 8. ภาพประกอบมีความเหมาะสมสวยงาม 9. การจัดภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย 10. ภาพเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 11. ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน 12. ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน 13. บุคลิกของตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 14. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหา 15. การจัดวางภาพประกอบและข้อความเหมาะสม 16. ภาพประกอบส่งเสริมคุณธรรม			

แบบประเมินคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน
เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน		
	+ 1	0	-1
ด้านการดำเนินเรื่อง 17. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม 18. ตัวละครมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง 19. การดำเนินเรื่องชวนติดตามโดยตลอด 20. มีความต่อเนื่องในการลำดับภาพ			
ด้านเนื้อหา 21. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน 22. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน 23. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียน 24. ข้อคิดของเรื่องส่งเสริมคุณธรรม			
ด้านภาษา 25. ขนาดตัวอักษรเหมาะกับวัยของนักเรียน 26. ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง 27. สำนวนภาษาสุภาพเหมาะกับวัยของนักเรียน 28. ตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย 29. ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม 30. ประเภทคำประพันธ์เหมาะกับวัยของนักเรียน			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง สำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่ม การจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1.เนื้อเรื่อง

.....

.....

.....

2.สำนวนภาษา

.....

.....

.....

3.ภาพประกอบ

.....

.....

.....

4.รูปเล่มและการจัดรูปแบบ

.....

.....

.....

5.คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

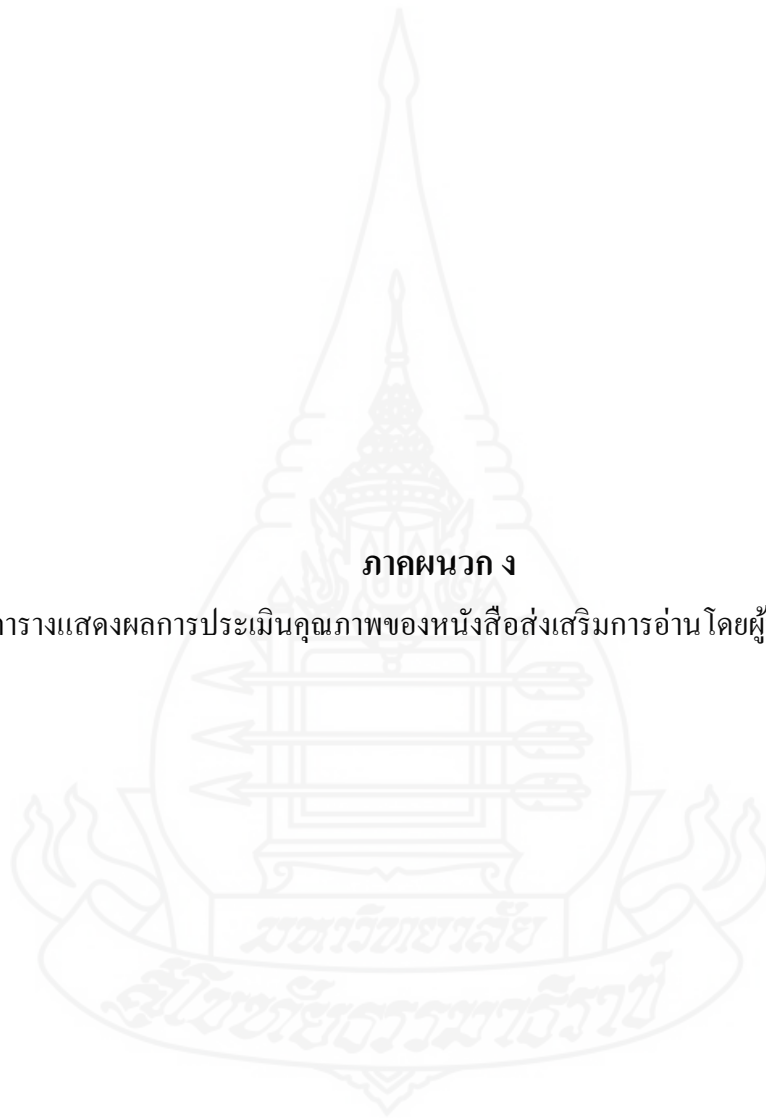
.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
นางเพ็ญ โฉม จัน โพล้ง

ภาคผนวก ง
ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปเล่ม

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านรูปเล่ม				
1. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
2. การออกแบบสวยงามดึงดูดความสนใจ	1.00	1.00	1.00	1.00
3. ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือ	1.00	1.00	1.00	1.00
4. คุณภาพของกระดาษที่ใช้จัดพิมพ์	1.00	1.00	1.00	1.00
5. คุณภาพของการเข้าเล่ม	1.00	1.00	1.00	1.00
6. ภาพประกอบหน้าปกสอดคล้องกับเนื้อ	1.00	1.00	1.00	1.00
7. ความครบถ้วนของส่วนประกอบของหนังสือ	1.00	1.00	1.00	1.00

ตารางที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านการจัดภาพ

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านการจัดภาพ				
8. ภาพประกอบมีความเหมาะสมสวยงาม	1.00	1.00	1.00	1.00
9. การจัดภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย	1.00	1.00	1.00	1.00
10. ภาพเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	1.00	1.00	1.00	1.00
11. ภาพแต่ละตอนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน	1.00	1.00	1.00	1.00
12. ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน	0	1.00	1.00	0.66
13. บุคลิกของตัวละครเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	1.00	1.00	1.00	1.00
14. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหา	1.00	1.00	1.00	1.00
15. การจัดวางภาพประกอบและข้อความเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00
16. ภาพประกอบส่งเสริมคุณธรรม				

ตารางที่ 3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านการดำเนินเรื่อง

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
ด้านการดำเนินเรื่อง				
21. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00
22. ตัวละครมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	1.00	1.00	1.00	1.00
23. การดำเนินเรื่องชวนติดตามโดยตลอด	1.00	1.00	1.00	1.00
24. มีความต่อเนื่องในการลำดับภาพ	0	1.00	1.00	0.66

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	IOC
ด้านเนื้อหา				
21. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
22. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน	1.00	1.00	1.00	1.00
23. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
24. ข้อคิดของเรื่องส่งเสริมคุณธรรม	1.00	1.00	1.00	1.00

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาษา

รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ระดับ IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ด้านภาษา				
25. ขนาดตัวอักษรเหมาะกับวัยของนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
26. ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	1.00	1.00	1.00	1.00
27. สำนวนภาษาสุภาพเหมาะกับวัยของนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00
28. ตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย	1.00	1.00	1.00	1.00
29. ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม	1.00	1.00	1.00	1.00
30. ประเภทคำประพันธ์เหมาะกับวัยของนักเรียน	1.00	1.00	1.00	1.00

ตารางที่ 6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวมของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ค่า IOC
1. ด้านรูปเล่ม	1.00
2. ด้านการจัดภาพ	0.66 – 1.00
3. ด้านการดำเนินเรื่อง	0.66 – 1.00
4. ด้านเนื้อหา	1.00
5. ด้านภาษา	1.00

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ.....ชั้น.....

*****

ตอนที่ 1 ประเมินระดับความคิดเห็น

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การตัดสินดังนี้

- 3 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก
- 2 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมในระดับน้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1.เนื้อเรื่อง			
1.1 ชื่อเรื่องน่าสนใจ			
1.2 เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม			
1.3 เนื้อเรื่องมีความยาวพอเหมาะ			
1.4 คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น			
2.สำนวนภาษา			
2.1 สำนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย			
2.2 สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน			
3.ภาพประกอบ			
3.1 ภาพประกอบสวยงามชวนให้อ่าน			
3.2 ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น			
3.3 จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง			
4.รูปเล่มและการจัดรูปแบบ			
4.1 หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน			
4.2 ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม			
4.3 ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย			

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง “นิทานพื้นบ้านโคราช”	ระดับคะแนน		
	3	2	1
5.คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1 เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้			
5.2 คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น			
5.3 เมื่ออ่านจบแล้วทำให้รู้สึกอยากอ่านหนังสือแบบนี้อีก			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
สำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่ม การจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับลงในช่องว่างตาม
ความคิดเห็นของนักเรียน

1.เนื้อเรื่อง

.....

.....

.....

2.สำนวนภาษา

.....

.....

3.ภาพประกอบ

.....

.....

4.รูปเล่มและการจัดรูปแบบ

.....

.....

5.คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

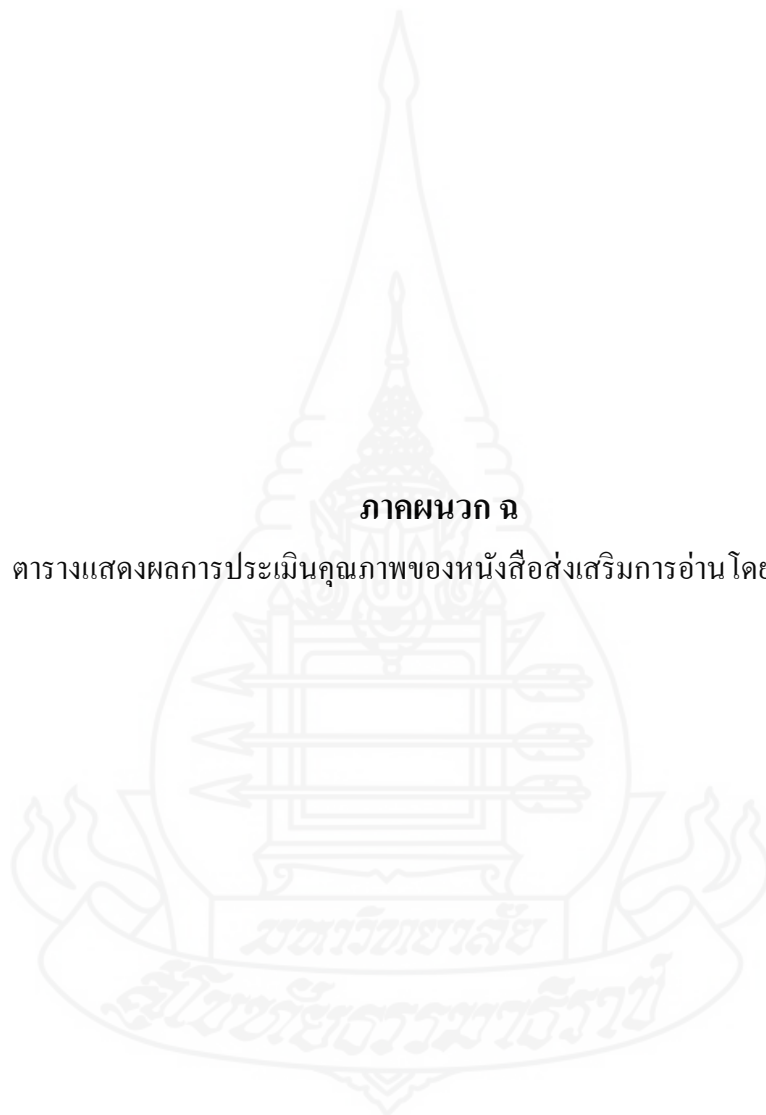
.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยนักเรียน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

นำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านวัดอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพตามแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และเทียบกับเกณฑ์คุณภาพและความเหมาะสมตามเกณฑ์ ดังนี้

2.51 – 3.50 คะแนน	มีคุณภาพและเหมาะสมมาก
1.51 – 2.50 คะแนน	มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง
1.00 – 1.50 คะแนน	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย

ตารางที่ 7 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อเรื่อง

ความคิดเห็นด้านเนื้อเรื่อง	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	แปลผล
	3	2	1		
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจ	8	2	-	2.8	มาก
2. เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม	7	3	-	2.7	มาก
3. เนื้อเรื่องมีความยาวพอเหมาะ	5	5	-	2.5	ปานกลาง
4. คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่อง ได้ดีขึ้น	7	3	-	2.7	มาก
รวม	27	13	0	2.65	มาก

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่าด้านเนื้อเรื่องมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.65 แสดงว่าด้านเนื้อเรื่องมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 8 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านสำนวนภาษา

ความคิดเห็นด้านสำนวนภาษา	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	แปลผล
	3	2	1		
1. สำนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	9	1	-	2.9	มาก
2. สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน	6	4	-	2.6	มาก
รวม	15	5	0	2.75	มาก

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่าด้านสำนวนภาษามีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.6 ถึง 2.9 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.75 แสดงว่าด้านสำนวนภาษามีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 9 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ

ความคิดเห็นด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	แปลผล
	3	2	1		
1. ภาพประกอบสวยงามชวนให้อ่าน	5	5	-	2.5	ปานกลาง
2. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น	8	2	-	2.8	มาก
3. จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	6	4	-	2.6	มาก
รวม	19	11	0	2.64	มาก

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่าด้านเนื้อหาภาพประกอบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.64 แสดงว่าด้านภาพประกอบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 10 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ

ความคิดเห็นด้านรูปเล่ม และการจัดรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	แปลผล
	3	2	1		
1. หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจ ของนักเรียน	6	4	-	2.6	มาก
2. ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม	7	3	-	2.7	มาก
3. ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย	6	4	-	2.6	มาก
รวม	19	11	0	2.64	มาก

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.6 ถึง 2.7 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.64 แสดงว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 11 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ความคิดเห็นด้านรูปเล่ม และการจัดรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	แปลผล
	3	2	1		
1. เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	7	3	-	2.7	มาก
2. คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้ เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น	7	3	-	2.7	มาก
3. เมื่ออ่านจบแล้วทำให้รู้สึกอยาก อ่านหนังสือแบบนี้อีก	10	-	-	3.0	มาก
รวม	24	6	0	2.8	มาก

จากตารางที่ 11 สรุปได้ว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.7 ถึง 3.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.8 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 12 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวมของนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย
1. ด้านเนื้อเรื่อง	2.65
2. ด้านสำนวนภาษา	2.75
3. ด้านภาพประกอบ	2.64
4. ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ	2.64
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	2.80

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางเพ็ญโฉม จันทร์โพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	15 สิงหาคม พ.ศ.2503
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูนครราชสีมา เอกภาษาไทย ปีการศึกษา 2525
ตำแหน่ง	ครู อันดับ คศ.3

